

panorama miasta

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

NR 8/345
SIERPIEŃ/2020

ZATORZE SIĘ ZMIENIA

ZATORZE – OSIEDLE POWSTAŁE POD KONIEC XIX W., POMIĘDZY LINIĄ KOLEJOWĄ A KANAŁEM MŁYŃSKIM, NA POTRZEBY PRĘŻNIE ROZWIJAJĄCEGO SIĘ WĘZŁA KOLEJOWEGO. DZISIAJ TA DAWNA ROBOTNICZA DZIELNICA TCZEWA ZYSKUJE NOWY WIZERUNEK. DZIĘKI M.IN. PROJEKTOWI REWITALIZACJI, DOFINANSOWANEMU Z FUNDUSZY UNIJNYCH, JUŻ ROZPOCZĄŁ DZIAŁALNOŚĆ KLUB RODZINNY ZATORZE INTEGRUJĄCY I WSPIERAJĄCY LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ, WKRÓTCE ZAKOŃCZY SIĘ REMONT KOLEJNEJ KAMIENICY – NA POTRZEBY ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY, POJAWIŁY SIĘ MIEJSCA DO REKREACJI, PLĄCE ZABAW, WYREMONTOWANO KŁADKĘ NA NAD KANAŁEM MŁYŃSKIM, ROZBUDOWANE ZOSTAŁO OSIEDLE BUDYNKÓW KOMUNALNYCH, A CZEKA NAS JEŠCZE GRUNTOWNA PRZEBUDOWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO.

4 Samorząd

Wotum zaufania i absolutorium dla prezydenta Tczewa
Pro Domo Trsoviensi – zgłoś kandydata

5 Społeczeństwo

Kwiaty i znicze w hołdzie powstańcom
Odszedł profesor Jan Strelau

7 Inwestycje

Przebudowa Krętej i Podgórznej
Trwają prace przy ul. Łąkowej

Fot. Martyna Link

9 Edukacja

Stypendia szkolne
Kolejne laptopy i tablety trafiły do szkół

10-11 Co słyszeć w Miejskiej Bibliotece Publicznej?

12-13 Rewitalizacja

Kolejny budynek na Zatorzu zyska nowe przeznaczenie
Centrum Wspierania Rodziny
Klub Rodzinny Zatorze

Fot. Jacek Cherek

14 Kociewski weekend na Jarmarku św. Dominika

15 Historia druku w pigułce

16-17 Kartki z kalendarza

18 Dom Przedsiębiorcy

19-21 Lider segreguje i odzyskuje – wyniki konkursu

22-23 Nowa kampania rowerowa

In Memoriam

XIX Festiwal Grzegorza Ciechowskiego

Transmisja na żywo z sali widowiskowej Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie 29 sierpnia br. od godz. 18.00 na kanale Tv-Tetka Tczew

» [youtube.com/tvtetka](https://www.youtube.com/tvtetka)

Program:

- » Koncert finałowy – XIV Ogólnopolskiego Konkursu Piosenek Grzegorza Ciechowskiego
- » Koncert zespołu Golden Life
- » Koncert specjalny „Wielki hipnotyzer” – Orkiestra Kameralna Progress
- » Ogłoszenie wyników XIV Ogólnopolskiego Konkursu Piosenek Grzegorza Ciechowskiego
- » Wystawa „Z dyskografii Grzegorza Ciechowskiego”, Fabryka Sztuk w Tczewie, ul. 30 Stycznia 4, 26.08-30.09.2020 r.

Festiwal jest współfinansowany ze środków Gminy Miejskiej Tczew przeznaczonych na realizację zadania publicznego pn. „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”.

Organizator: Stowarzyszenie PRO-ART i Agencja Impresaryjna Pop&Art.

Nowe oświetlenie

Zakończyły się prace przy budowie oświetlenia ulicznego przy ul. Pileckiego na Os. Górki. Wykonano tam 11 punktów świetlnych. Koszt zadania to 55 tys. zł.

W pierwszej połowie sierpnia wymieniono również 36 opraw oświetlenia ulicznego przy al. Zwycięstwa - na odcinku od ul. Wojska Polskiego do ul. Niepodległości. Koszt inwestycji ponad 46 tys. zł. Planowana oszczędność energii elektrycznej wyniesie ok. 50 proc. – co oznacza, że inwestycja powinna się zwrócić w ciągu ok 5 lat.

Kolejny odcinek do ul. Gdańskiej zostanie wykonany w kolejnych miesiącach.

Tczew ma otrzymać blisko 6 mln zł w ramach tarczy antykryzysowej

Fot. Małgorzata Mykowska

Blisko 5,8 mln zł ma otrzymać Tczew w ramach tarczy antykryzysowej, z rządowego Funduszu Inwestycji Samorządowych.

Informacje przekazał 24 czerwca, poseł Kazimierz Smoliński podczas spotkania w Urzędzie Gminy Tczew.

Do gmin i powiatów całego kraju ma trafić łącznie 6 mld zł. Powiat otrzyma ponad 4 mln zł, gmina wiejska Tczew 2,3 mln zł, gmina Gniew 1,2 mln zł, gmina Pelplin 1,4 mln zł, a gminy Subkowy i Morzeszczyn po 500 tys. zł.

Jak zadeklarował poseł K. Smoliński, pomoc jest bezwrotna, ale musi być przeznaczona na cele inwestycyjne. Pieniądze wpłyną na konta gmin we wrześniu, ale mogą być wykorzystane bezterminowo.

– To znacząca kwota, ok. 20 proc. budżetu inwestycyjnego Tczewa – powiedział **Mirosław Pobłocki**, prezydent Tczewa. – Wspólnie z radnymi musimy rozważyć, na co zostanie przeznaczona. Potrzeb jest wiele, a jedną z nich jest dokończenie budowy stadionu lekkoatletycznego. Część tej kwoty można by wykorzystać na budowę toalet na Bulwarze Nadwiślańskim.

Małgorzata Mykowska

Pożegnaliśmy dyrygentkę Chóru „Echo”

12 sierpnia zmarła Elżbieta Grzenkowska-Hawryluk, wieloletnia dyrygentka Chóru Męskiego „Echo”, odznaczona Medalem „Pro Domo Trsoviensi”. Miała 84 lata.

Była rodowita tczewianką. Chórem Męskim Echo dyrygowała od 1966 do 2002 r., przejmując tę funkcję po Leonie Galińskim. Stała doskonalenie umiejętności i poszerzenie repertuaru zespołu, którego tradycje sięgają 1923 r., zapewniło chórowi znaczące miejsce w gronie polskich to-

warzystw śpiewaczych. Tczewskie „Echo” gościło na wielu estradach koncertowych w kraju, podziwiane było również za granicą. Elżbieta Grzenkowska-Hawryluk uczyła także w Szkole Muzycznej II stopnia w Gdańsku Wrzeszczu oraz w tczewskiej Szkole Muzycznej. Za pracę dydaktyczną i artystyczną oraz działalność społeczną otrzymała wiele wyróżnień i odznaczeń ogólnopolskich i regionalnych. W 1999 r. Rada Miejska w Tczewie uhonorowała ją Medalem Pro Domo Trsoviensi.

Małgorzata Mykowska

Wybory prezydenckie

Jak wybierali tczewianie?

W I i II turze wyborów Prezydenta RP tczewianie głosowali w 28 lokalach wyborczych, w tym 3 były obwodami zamkniętymi (szpitale).

I tura wyborów – 28 czerwca br.

Liczba głosów ważnych oddanych na wszystkich kandydatów wyniosła 27 662, w tym 195 w głosowaniu korespondencyjnym, natomiast uprawnionych do głosowania było 43 816 osób. Frekwencja wyborcza wyniosła 63%.

Wyniki:

- » Andrzej Duda: 10 180 głosów – 36,8 %
- » Rafał Trzaskowski: 9 662 głosów – 34,93 %
- » Szymon Hołownia: 4 612 głosów – 16,67 %
- » Krzysztof Bosak: 1 959 głosów – 7,08 %
- » Robert Biedroń: 577 głosów – 2,09 %
- » Władysław Kosiniak-Kamysz – 474 głosów – 1,71 %
- » Stanisław Żółtek – 69 głosów – 0,25 %
- » Marek Jakubiak – 40 głosów – 0,14 %
- » Waldemar Witkowski – 36 głosów – 0,13 %
- » Paweł Tanajno – 32 głosów – 0,12 %
- » Mirosław Piotrowski – 21 głosów – 0,08 %.

II tura wyborów – 12 lipca br.

Liczba osób uprawnionych do głosowania wynosiła 43 118 osób, w tym 237 osób mogło zagłosować korespondencyjnie. Pobrano 854 zaświadczenia uprawniające do oddania głosu w innym lokalu wyborczym, niż ten wynikający z miejsca zamieszkania. Frekwencja wyniosła 66,77%.

Wyniki:

- » Rafał Trzaskowski – 15 883 głosów (55,66%)
- » Andrzej Duda – 12 654 głosów (44,34%).

1 września

81. rocznica wybuchu wojny

1 września w Tczewie upamiętnimy 81. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Uroczystości patriotyczne odbędą się tradycyjnie – przed obeliskiem na Skwerze Bohaterów Szymankowa, na Bulwarze Nadwiślańskim. Ze względu na pandemię, będą one skromniejsze niż w poprzednich latach.

Uroczystości rozpoczną się o godz. 14.00.

W programie m.in.: hymn państwowy, powitanie gości, wystąpienia okolicznościowe, modlitwa za poległych, apel poległych, salwa honorowa, składanie kwiatów.

PRO DOMO TRSOVIENSI ZGŁOŚ KANDYDATA

Do 30 września na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej można kierować wnioski o przyznanie Medalu „Pro Domo Trsoviensi”. Jest to wyróżnienie przyznawane przez Radę Miejską za znaczące zasługi dla Tczewa i jego mieszkańców.

Medal można przyznawać za działalność naukową, gospodarczą, społeczną, kulturalną i sportową oraz inne osiągnięcia promocyjne, przydające miastu splendoru lub wyraźne korzyści mieszkańcom. Może być przyznawany mieszkańcom miasta oraz osobom spoza Tczewa.

Kandydatów do wyróżnienia zgłaszają instytucje, organizacje, zakłady pracy i inne formalnoprawne zbiorowości oraz grupy składające się z co najmniej 30 mieszkańców Tczewa.

Do wniosku należy dołączyć szczegółowe uzasadnienie. Złożone wnioski trafiają do przewodniczącego Rady Miejskiej, który konsultuje wnioski z zespołem złożonym z przewodniczących klubów radnych. Pozytywnie zaopiniowane wnioski kierowane są do komisji merytorycznej przedmiotu działalności kandydata. Wnioski pozytywnie zaopiniowane przez komisję merytoryczną, kierowane są do Kapituły Medalu „Pro Domo Trsoviensi”. W przypadku pozytywnej decyzji, przygotowany jest projekt uchwały, który następnie trafia pod obrady Rady Miejskiej. W danym roku kalendarzowym mogą być nadane nie więcej niż 3 medale, chyba że istnieją szczególnie ku temu powody.

Dniem wręczenia medalu jest Dzień Tczewa, przypadający 30 stycznia.

Do tej pory przyznanych zostało 41 Medali „Pro Domo Trsoviensi”.

Wotum zaufania i absolutorium dla prezydenta Tczewa

Fot. Małgorzata Mykowska

Tczewscy radni jednogłośnie uchwaliли absolutorium dla prezydenta Mirosława Pobłockiego za wykonanie budżetu za 2019 r.

Czerwcową sesję (25.06) w pewien sposób podsumowuje działania prezydenta i całego samorządu miasta za poprzedni rok. Odzwierciedleniem tego jest coroczna uchwała absolutoryjna, a także Raport o stanie miasta za miniony rok. Jego następstwem było głosowanie nad wotum zaufania dla prezydenta. Radni przyjęli wotum zaufania 17 głosami za przy 5 wstrzymujących (Łukasz Brządkowski, Marcin Kussowski, Michał Ciesielski – z Klubu Radnych Tczew Od-Nowa oraz Piotr Antczak i Wojciech Korda z Klubu Radnych PiS), natomiast jednogłośnie udzielili prezydentowi absolutorium za wykonanie ubiegłorocznego budżetu.

W ciągu 2019 r. uchwalono 7 korekt budżetu miasta. Plan dochodów na początek 2019 r. wynosił 266 387 118,00 zł, na koniec 2019 r.: 298 625 359,44 zł, wykonanie to 297 630 211,05 zł, czyli 99,67 proc. planowanych dochodów.

Plan wydatków na początek 2019 r. wynosił 276 627 118 zł, na koniec 2019 r.: 306 950 225,44 zł,

wykonanie to 294 541 066,51 zł, czyli 95,96 proc. planowanych wydatków.

Plan wydatków inwestycyjnych na początek 2019 r. wynosił 37 667 188 zł, na koniec 2019 r. : 30 726 636 zł, wykonanie to 29 085 234 zł planowanych wydatków.

Nadwyżka budżetu wyniosła 3 089 144,54 zł. Stan zadłużenia na koniec 2019 r. wyniósł 63 000 725,70 zł.

Wśród inwestycji zrealizowanych w 2019 r. były m.in.: budowa Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Kościuszki, budowa Wiślanej Trasy Rowowej, remont ul. Pułaskiego, budowa drogi dla rowerów wzdłuż ul. Jagiellońskiej, termomodernizacja budynku ZUK, zadania budżetu obywatelskiego, budowa kanalizacji deszczowej na os. Prątnica.

Wśród zadań rozpoczętych w 2019 r., a finalizowanych w 2020 r. były budowa stadionu lekkoatletycznego przy ul. Bałdowskiej, dwupoziomowego parkingu na węzle transportowym, przebudowa budynku przy ul. Elżbiety 19B na potrzeby Rodzinnego Klubu Zatorze.

Roman Kucharski, przewodniczący Komisji Rewizyjnej powiedział, że komisja nie wnosi zastrzeżeń do wykonania ubiegłorocznego budżetu

i zawniósował o udzielenie prezydentowi absolutorium.

Pozytywnie wypowiedziała się również radna **Brygida Genca**, w imieniu Klubu Radnych Platformy Obywatelskiej. – To jedna z najważniejszych sesji w roku – mówiła radna. – Rada Miejska ocenia pracę prezydenta w aspekcie finansów. Wykonanie budżetu za 2019 rok oceniamy dobrze i będziemy głosować za.

Radny **Krzysztof Misiewicz** reprezentujący Porozumienie na Plus, zwrócił szczególną uwagę na inwestycje, na które co roku przeznaczane są znaczące środki pozwalające konsekwentnie realizować cel, jakim jest rozwój miasta. **Marcin Kussowski** z Tczewa Od-Nowa przyznał, że chociaż radni czasami różnili się w poglądach, to wykonanie budżetu ocenia pozytywnie.

Prezydent **Mirosław Pobłocki** podziękował radnym za wynik głosowania. – Realizacja budżetu jest naszym wspólnym zadaniem. Bez moich współpracowników i radnych nie bym nie zrobił – powiedział prezydent. – To radni uchwalają politykę finansową, którą ja realizuję. Cieszę się, że razem pracujemy dla dobra naszego miasta.

Małgorzata Mykowska

Kwiaty i znicze w hołdzie powstańcom

Małgorzata Mykowska

1 sierpnia, w 76. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, pod obeliskiem bitew II wojny światowej złożone zostały kwiaty w hołdzie bohaterom Warszawy.

W tym roku, z uwagi na zagrożenie epidemiczne, nie odbyły się tradycyjne miejskie uroczystości rocznicowe. W imieniu mieszkańców naszego miasta i powiatu tczewskiego kwiaty złożyli wiceprezydent Tczewa **Adam Urban** oraz starosta **Mirosław Augustyn** oraz przedstawiciele kombatanatów

Fot. Małgorzata Mykowska

Na grobie powstańca i tczewianina – Mieczysława Polewicza, jak co roku, zapłonął znicz

i grupa mieszkańców. Znicz zapalono także na grobie powstańca – tczewianina **Mieczysława Polewicza**.

Powstanie Warszawskie wybuchło 1 sierpnia 1944 r. Zor-

ganizowała je Armia Krajowa, największa w Europie armia podziemna. Do walki stanęło ok. 50 tys. żołnierzy Armii Krajowej dysponujących 6 tysiącami sztuk broni palnej

i zapasem amunicji na kilka dni. Ich atutem było zaskoczenie i woła walki, ale to nie wystarczyło. Naprzeciwko mieli 20 tys. dobrze uzbrojonych żołnierzy i policjantów niemieckich. W mieście przebywali też żołnierze hitlerowscy kierowani na front. Powstanie planowano na 2-3 dni. Po 63 dniach bohaterzy żołnierze Warszawy poddali się. Zginęło ok. 20 tysięcy żołnierzy AK oraz ćwierć miliona ludności cywilnej. 650 tys. mieszkańców zostało wypędzonych ze zrujnowanej Warszawy, część z nich trafiło do obozów koncentracyjnych lub na przymusowe roboty do Niemiec. Warszawa żegnała ich murem ruin.

W hołdzie powstańcom – o godz. 17.00 w Tczewie zabrzmiały syreny alarmowe.

Odszedł profesor Jan Strelau Honorowy Obywatel Miasta Tczewa

Małgorzata Mykowska

4 sierpnia zmarł prof. Jan Strelau, Honorowy Obywatel Miasta Tczewa, wybitny polski psycholog, profesor nauk humanistycznych, nauczyciel akademicki.

Profesor Strelau miał 89 lat. Jeszcze w marcu br. uczestniczył w otwarciu nowego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Kościuszki. Także wcześniej gościł w Miejskiej Bibliotece Publicznej, gdzie chętnie spotykał się z czytelnikami. Tczew zawsze był mu bliski, ze względu na dzieciństwo i młodość,

Fot. Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie

które spędził w naszym mieście. Ten okres swojego życia opisał m.in. w książce „Poza czasem” wydanej w 2015 r.

W 2017 r. prof. Jan Strelau otrzymał honorowe obywatelstwo Tczewa w dowód uznania za etycznie wzorową postawę i promocję mia-

sta Tczewa w dziedzinie psychologii.

Profesor Jan Strelau urodził się w 1931 r. w Wolnym Mieście Gdańsku. Dzieciństwo i młodość spędził w Tczewie. W 1958 r. ukończył psychologię na Uniwersytecie Warszawskim. Był organizatorem i kie-

rownikiem pierwszej w Polsce Katedry Psychologii Różnic Indywidualnych. Od 1984 r. twórcą i kierownikiem Interdyscyplinarnego Centrum Genetyki Zachowania. Był pierwszym przewodniczącym Europejskiego Towarzystwa Psychologii Osobowości, przewodniczył także Międzynarodowemu Towarzystwu Psychologii Różnic Indywidualnych. W latach 2002-2006 zajmował stanowiska wiceprezydenta Międzynarodowej Unii Nauk Psychologicznych oraz wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk. Jest członkiem Europejskiej Akademii Nauk, członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk i członkiem zagranicznym Fińskiej Akademii Nauk i Literatury.

W pogrzebie ś.p. Jana Strelaua uczestniczyli przedstawiciele samorządu miasta i powiatu.

XX sesja Rady Miejskiej

27 sierpnia 2020 r. (czwartek), godz. 10.00 Urząd Miejski w Tczewie
(ul. 30 Stycznia 1)

PORZĄDEK OBRAD

CZĘŚĆ PIERWSZA:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 25 czerwca i 16 lipca 2020 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa za lipiec i sierpień 2020 r.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 25 czerwca do 26 sierpnia 2020 r.

CZĘŚĆ DRUGA:

7. Przedstawienie protokołu nr 2/2020 z kontroli przeprowadzonej przez zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej w Szkole Podstawowej nr 11 w Tczewie dotyczącej funkcjonowania szkoły w latach 2018-2019.
8. Wybór ławników do sądów powszechnych – wybory uzupełniające na okres kadencji 2020-2023 do Sądu Rejonowego w Tczewie:
  - a) wystąpienie przewodniczącego zespołu ds. zaopiniowania kandydatów,
  - b) wybór Komisji Skrutacyjnej – podjęcie uchwały w sprawie powołania Komisji Skrutacyjnej do przeprowadzenia wyboru ławników do sądów powszechnych i ustalenia regulaminu tajnego głosowania – wybory uzupełniające do Sądu Rejonowego w Tczewie,
  - c) głosowanie tajne.
9. Raport z Monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Tczewa na lata 2016-2030.
10. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - 10.1. stwierdzenia wyboru ławników do sądów powszechnych – wybory uzupełniające do Sądu Rejonowego w Tczewie,
  - 10.2. określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
  - 10.3. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Miejska Tczew oraz warunków i zasad korzystania z nich przez przewoźników i operatorów wraz ze stawkami opłat,
  - 10.4. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności oraz zasad zwrotu wydatków za usługi opiekuńcze,
  - 10.5. określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie w roku szkolnym 2021/2022,
  - 10.6. przejęcia na własność Gminy Miejskiej Tczew porzuconego pojazdu marki Honda Accord nr rej. FZA97VK, nr VIN SHHCF 15200U003963,
  - 10.7. przejęcia na własność Gminy Miejskiej Tczew porzuconego pojazdu marki Audi 80 nr rej. GTC71PT, nr VIN WAUZZZ8CZRA058191,
  - 10.8. przejęcia na własność Gminy Miejskiej Tczew porzuconego pojazdu marki Renault Chamade nr rej. GTC49KT, nr VIN VF1L5370503146015,
  - 10.9. zawarcia porozumienia dotyczącego współdziałania gmin wchodzących w skład aglomeracji Tczew przy realizacji zadania polegającego na wyznaczeniu aglomeracji Tczew,
  - 10.10. przyjęcia do realizacji „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Tczewa”,
  - 10.11. skargi na działalność Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 3 lipca 2020r.
  - 10.12. skargi na działalność Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 8 lipca 2020r.
  - 10.13. skargi na działalność Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 28 lipca 2020r
  - 10.14. skargi na działalność Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 30 lipca 2020r.
11. Zgłaszanie interpelacji, zapytań i wniosków.
12. Wolne wnioski, informacje oraz oświadczenia (podziękowania, życzenia itp.).

Kto jest kim w Radzie Miejskiej

MARCIN KUSSOWSKI

Ma 40 lat. W Radzie Miejskiej pracuje od 2018 r. O mandat radnego ubiegał się z ramienia Inicjatywy Samorządowej. Wspólnie z Łukaszem Brządkowskim i Michałem Ciesielskim utworzył klub Tczew Od Nowa. W ramach pracy w radzie wybrał trzy komisje, które są bliskie jego zainteresowaniom i pracy zawodowej: gospodarczą, rewizyjną oraz Społeczną Komisję Mieszkaniową. Ta ostatnia jest najtrudniejsza, gdyż wymaga nie tylko poświęcenia czasu, ale też szczególnej wrażliwości i uwagi. Praca w niej pozwala pomóc określonej grupie mieszkańców, a przypadków trudnych i osób w potrzebie jest wiele.

Obowiązki wynikające z bycia w Radzie Miasta to zapoznawanie się z bieżącymi uchwałami, ich zmianami, wpływającymi skargami itd. Nad tym wszystkim należy się pochylić, zapoznać, wyłapać błędy, coś dodać lub zmienić. Jako radny i mieszkaniec Tczewa, stara się dostrzegać rzeczy i sprawy do zmiany, jak również reagować na prośby i zapytania mieszkańców. Te dotyczą najczęściej spraw im najbliższych i w najbliższym otoczeniu – m.in. braku kawałka chodnika, pomalowania ławki, lustra przy wyjeździe, bezpieczeństwa, śmieci, itp. Widziałby Tczew jako miasto bardziej zielone, tzn. z większą ilością drzew, nasadzeń, kwietników, parków kieszonkowych, a nie wyłącznie trawników. Czeką na rewitalizację Parku Miejskiego.

Posiada wykształcenie wyższe informatyczne. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Informatyki w Łodzi o. Bydgoszcz. Pierwsze lata jego pracy związane były z zakładaniem sieci internetowej w Tczewie w firmie INTERBIT (już nieistniejąca). Od roku 2010 prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą ITKOM, serwis komputerowy. Od 12 lat pełni funkcję Prezesa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. Gdańskiej 5. Od grudnia 2015 roku jest Prezesem Spółdzielni Mieszkaniowej „Barbakan” w Tczewie.

Żonaty z Aleksandrą, ojciec Heleny i Poliany oraz rocznego Huberta. Jest członkiem Komitetu Rewitalizacji Miasta Tczewa oraz członkiem zarządu Stowarzyszenia „Kociewie z Pasją”. Jego pasją jest muzyka. Od kilku lat jest członkiem chóru „Nieboskłonni” pod okiem niesamowitej Karoliny Kornas. Aktywnie angażuje się w Budżet Obywatelski. W 2018 r. zrealizowano jego projekty na kwotę blisko 100 tys. zł.: „Modernizacja i rozbudowa terenów zielonych przy ul. Akacjowa 4 i 6”. Był zaangażowany w projekt powstałego placu zabaw przy ul. Rokickiej 21 oraz zeszłoroczny, duży projekt objęcia monitoringiem osi Suchostrzyg „Bezpieczna droga dzieci do szkoły i kościoła – monitoring ciągów komunikacyjnych”. Odkrywa również uroki bycia działkowcem. Lubi podróże, szczególnie góry, w wolnych chwilach gra na gitarze, czyta książki.

Adres mailowy: marcin.kussowski@um.tczew.pl

Rzeczpospolita
PolskaURZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGOUnia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Przebudowa Krętej i Podgórnej

Na razie ulice – Kręta i Podgórna, są rozkopane, ale jeszcze w tym roku zmienia się w urokliwe zakątki tczewskiej starówki.

Wszystko to dzięki inwestycji samorządu miasta wspartej z funduszy unijnych. Łączny koszt obu inwestycji to 3 mln zł.

Pierwotnie zakończenie prac planowano na koniec lipca – przy ul. Krętej i koniec sierpnia – przy ul. Podgórnej. Niestety, z uwagi na kolizję z niezainwentaryzowanym uzbrojeniem technicznym, planowane zakończenie inwestycji przesunie się o ok. 2 miesiące.

Obecny stan prac przedstawia się następująco:

» przy ul. Krętej wykonano budowę sieci kanalizacji deszczowej, przebudowę sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej. Trwa-

Fot. Martyna Link

ją prace związane z budową nowej linii oświetlenia oraz przebudową kolizji energetycznych, a także prace konstrukcyjno-budowlane związane z ustawianiem murów oporowych i konstrukcji elementów małej architektury.

» przy ul. Podgórnej: wykonano przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej, kończy się

przebudowa sieci wodociągowej i deszczowej. Trwają roboty elektryczne – budowa oświetlenia drogowego. Rozpoczęto wykonywanie prac drogowych w zakresie warstw konstrukcyjnych nawierzchni oraz montażu elementów ulicy.

Zakres prac przy obu ulicach jest podobny. To gruntowna przebudowa obu ulic wraz

z infrastrukturą podziemną, utworzenie ciągów pieszojezdnych, wykonanie elementów małej architektury (ławki, balustrady, donice), zagospodarowanie zielenią, wykonanie oznakowania, wykonanie oświetlenia ulicznego, budowę monitoringu wizyjnego. Przebudowane zostanie także skrzyżowanie ul. Zamkowej z Podgórnią, przy ul. Podgórnej wykonane zostaną zatoki postojowe.

Inwestycje są realizowane w ramach Projektu pn. „Miasto odnowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie” podlegającego współfinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Małgorzata Mykowska

Trwają prace przy ul. Łąkowej

Pod koniec lipca rozpoczęła się przebudowa mostu nad Kanałem Młyńskim, w ciągu ul. Łąkowej.

Inwestycja jest związana z budową ostatniego odcinka Wiślanej Trasy Rowerowej. Most przy ul. Łąkowej, ze względu na bardzo zły stan techniczny, wymagał pilnej przebudowy. Prace polegają na wyburzeniu istniejącej konstrukcji i zastąpieniu jej nową, a także na dobudowaniu brakującego odcinka drogi dla rowerów od mostku w górę ul. Łąkową.

Jak informuje **Marcin Górny** z Miejskiego Zarządu Dróg, wykonane już zostały roboty rozbiórkowe ustroju nośnego oraz przyczółków mostu wraz z posadowieniem obiektu. Zabezpieczono kolizję sieci i urządzeń uzbrojenia techniczne-

Fot. Martyna Link

go biegnącego nad Kanałem Młyńskim na czas trwania budowy nowego obiektu mostowego. Rozpoczęto zabijanie ścianek szczelnych dla wykonania docelowego posadowienia przyczółków mostu. Wykonano rozbiórkę nawierzchni części nawierzchni ulicy Łąkowej, gdzie realizowana jest przebu-

dowa sieci wodociągowej i budowa sieci kanalizacji deszczowej. Równocześnie realizowana jest przebudowa kolizji sieci i urządzeń gazowych.

Termin zakończenia prac to koniec grudnia br. i do tego czasu przejazd ulicą Łąkową będzie utrudniony. Objazdy poprowadzone zostały ul. Malinowską i

drogą krajową nr 91. Ruch pieszy na czas trwania robót odbywa się za pośrednictwem tymczasowo zorganizowanego przejścia pieszego przez stary most kolejowy wiodący do dawnej stoczni rzecznej.

Budowa Wiślanej Trasy Rowerowej i przebudowa mostku nad Kanałem Młyńskim to inwestycja samorządu miasta Tczewa. Z ramienia miasta prowadzi ją Zakład Usług Komunalnych – Miejski Zarząd Dróg. Koszt zadania to 3,4 mln zł.

Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Małgorzata Mykowska

Prezydent nagrodził mieszkańców Tczewa za bohaterską postawę

Małgorzata Mykowska

Małżeństwo z Tczewa zatrzymało sprawcę groźnej bójki i tym samym prawdopodobnie zapobiegło większej tragedii. Za tę obywatelską postawę nagrodził ich prezydent Tczewa Mirosław Poblócki.

Ze względów bezpieczeństwa nie publikujemy nazwisk ani wizerunku nagrodzonych osób

– Dziękuję za wspaniałą obywatelską postawę, którą wykazali się Państwo będąc świadkami niebezpiecznego zdarzenia – powiedział prezydent. – Państwa odwaga i zdecydowane działanie przyczyniło się do zatrzymania sprawców bójki, a tym samym być może zapobiegło tragedii. Cieszę się, że wśród mieszkańców nasze-

go miasta są osoby, które nie wahają się reagować w sytuacjach mogących zagrażać życiu i zdrowiu innych. Wierzę, że Państwa przykład przekona innych, że nie można być obojętnym.

Do zdarzenia doszło 11 lipca, między godz. 14.00 a 15.00. Przy ul. 30 Stycznia, w po-

bliżu szpitala pobito się kilku młodych mężczyzn, padł nawet strzał. Obok przejeżdżały samochody, przechodzili ludzie. Nikt nie reagował. Dopiero małżeństwo, które przejeżdżało tamtędy na rowerach, zatrzymało się, aby zainteresować. Mężczyzna zatrzymał jednego z napastników i obezwładnił go, tymczasem

żona wezwała policję. Po kilku minutach na miejsce dotarli funkcjonariusze. W wyniku bójki uszkodzony został 20-latek, który wymagał pomocy lekarskiej.

Prezydent Mirosław Poblócki zaprosił bohaterską parę do ratusza i wręczył nagrodę oraz pamiątkowe upominki.

Straż Miejska w czerwcu i lipcu

W czerwcu i lipcu tczewska Straż Miejska odnotowała łącznie 1482 interwencje, w tym 820 zgłoszonych przez mieszkańców i przedstawicieli instytucji, 662 – pozostałe, w tym zgłoszone przez dyżurnych Komendy Powiatowej Policji w Tczewie i interwencje własne strażników.

» Dzielnicy strażnicy miescy działający na osiedlach Suchostrzygi i Bajkowym podjęli 61 interwencji własnych oraz 90 zleconych (przez administrację i mieszkańców osiedli, dyżurnych SM), nałożyli 21 mandatów karnych na łączną wartość 1400 zł, wystawili 31 wezwań dla sprawców wykro-

czeń drogowych oraz 33 osoby pouczyli.

Na Os. Garnuszewskiego i Zatorzu dzielnicowi podjęli 70 interwencji własnych oraz 152 zlecone, nałożyli 24 mandaty karne na łączną wartość 2200 zł, wystawili 60 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych oraz 33 osoby pouczyli.

Interwencje dzielnicowych dotyczą głównie spraw porządkowych, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wykroczeń drogowych.

» Doprowadzono do usunięcia długo nieużytkowanych pojazdów – Opla z ul. Łąkowej, Fiata z ul. Paderewskiego oraz Forda z ul. Obr. Westerplatte.

» Do Komendy Powiatowej Policji przekazano materiały z monitoringu dotyczące: kolizji drogowych (3, 9, 19 czerwca, 9, 13, 23 lipca), przywłaszczenia pojazdu (3, 5 czerwca), kradzieży sklepowej (14 czerwca), kradzieży mienia (18, 22 czerwca, 2, 6, 7, 29 lipca), rozboju (21 czerwca, 2, 5 lipca), niszczenia mienia (23 czerwca), wykroczeń drogowych (25 czerwca, 3 lipca), zniszczenia plakatów wyborczych (23 czerwca), uszkodzenia mienia (24, 30 czerwca), pobicia (29 czerwca), uszkodzenia ciała (30 czerwca), zaginięcia osoby (1 lipca), oszustwa (28 lipca).

» W związku z epidemią koronawirusa mieszkańcom

przebywającym na kwarantannie przekazano 35 pakietów żywnościowych. Na bieżąco zwracano uwagę mieszkańcom, którzy w miejscach publicznych nie stosowali się do zaleceń związanych z ochroną epidemiczną.

» Przeprowadzono działania dotyczące egzekwowania od właścicieli psów niezgodnego z przepisami wyprawiania czworonogów i sprzątnięcia po nich. Przeprowadzono 31 interwencji. Nałożono 2 mandaty karne o łącznej wartości 200 zł – za niezgodne z przepisami wyprawianie psów, pocuczo 1 osobę. 15-krotnie zgłoszono do schroniska informację o psach bez opieki.

Stypendia szkolne

Na wnioski czekamy do 15 września

Wydział Edukacji
Urzędu Miejskiego
tel. 58 77 59 329/395

15 września mija termin składania wniosków o stypendia szkolne. W roku szkolnym 2019/2020 z tej formy pomocy skorzystało 429 uczniów, a 2 z zasiłku szkolnego. Łącznie otrzymali ponad 408 tys. zł.

Fot. Małgorzata Wykowska

Stypendium szkolne to forma pomocy uczniom, której celem jest wyrównanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego. Miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty kryterium dochodowego tj. **528 zł (netto)**.

Wnioski składa się w Wydz. Edukacji Urzędu Miejskiego w Tczewie **do 15 września**,

sluchacze kolegiów nauczycielskich – **do 15 października**.

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie dłuższy niż rok szkolny.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniowi na:

- » całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szko-

le w ramach planu nauczania (np. wyrównawcze zajęcia edukacyjne, zajęcia dla dysgrafików, dyslektyków, logopedyczne, przedsięwzięcia realizowane przez szkołę jak wyjścia/wyjazdy do kina, teatru, wycieczki szkolne itp.);

- » całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,

np. nauki języków obcych, zajęć muzycznych, komputerowych, sportowych;

- » pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym (np. zakup podręczników, lektur, słowników, multimedialnych programów edukacyjnych, komputera, zakup wyposażenia ucznia w związku z udziałem w zajęciach realizowanych poza szkołą np. zakup instrumentu muzycznego, zakup okularów);

- » całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania w szczególności: transportu środkami komunikacji zbiorowej, zakwaterowania w bursie, internacie (z wykluczeniem opłat za żywność).

Wypłata stypendium szkolnego następuje poprzez zwrot wydatków (wydatki te musi zaakceptować naczelnik Wydz. Edukacji UM).

Kolejne laptopy i tablety trafiły do szkół

W ramach programu Zdalna Szkoła+ Miasto Tczew po raz drugi skorzystało z dofinansowania i zakupiło 93 tablety, 33 laptopy, 16 kamerek internetowych, 5 tabletów graficznych oraz 50 kart z dostępem do Internetu.

Sprzęt już podczas wakacji został przekazany uczniom i nauczycielom tczewskich samorządowych szkół podstawowych. Wartość

projektu oszacowano na 154 500 zł, a dofinansowanie wyniosło 100 proc. poniesionych

wydatków. Zadanie zostało sfinansowane w ramach Programu Operacyjnego Polska Cy-

frowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej I – Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, działania 1.1 – Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

Przypomnijmy, w pierwszym etapie projektu, w kwietniu br., do uczniów tczewskich szkół trafiło 125 tabletów o wartości 100 tys. zł. Ten wydatek również został sfinansowany dzięki wsparciu Unii Europejskiej.

Sprzęt został zamówiony zgodnie z zapotrzebowaniem złożonym przez nasze placówki oświatowe.

Mała Książka – Wielki Człowiek

Nowy projekt w tczewskiej księżnicy

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

Rusza nowa edycja projektu Instytutu Książki w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „Mała Książka – Wielki Człowiek” we współpracy bibliotekami publicznymi. W przedsięwzięciu udział weźmie m.in. Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie.

Fot. Małgorzata Mykowska

Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które odwiedzi bibliotekę biorąc udział w projekcie, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, mały czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W wyprawce znajdują coś dla siebie także rodzice – przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowie, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego. Projekt re-

„Mała Książka – Wielki Człowiek”

W ramach kampanii promocyjnej czytelniczy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie w wieku przedszkolnym otrzymają Wyprawkę Czytelniczą i Kartę Małego Czytelnika

> wielki-czlowiek.pl

alizowany jest w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytanie generacyjne „Mała Książka – Wielki człowiek”.

Wyprawka Czytelnicza

Książka „Pierwsze czytanki dla...” – to starannie dobrane zestaw utworów wybitnych polskich poetów i pisarzy dziecięcych, w którym czytamy zarówno pozycje klasyczne, jak i współczesne. W gronie autorów znajdziemy m.in. Joannę Papużyńską, Wandę Chotomską, Czesława Janczarskiego czy Hannę Januszewską. W publikacji obecni są również Liliana Bardiejewska, Zofia Stanecka, Anna Onichimowska, Małgorza-

ta Strzałkowska, Adam Bahdaj, Michał Rusinek, Agnieszka Frączek, Joanna Kulmowa, Marcin Brykczyński, Jan Twardowski i Grzegorz Kasdepke – twórcy tak różni, jak różne są perspektywy spoglądania na świat.

Broszura dla rodziców

„Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki” – praktyczny poradnik o korzyściach wpływających z codziennego czytania dziecku i odwiedzania z nim biblioteki. Dzięki broszurze rodzice dowiedzą się, dlaczego literatura pełni tak ważną rolę w zrównoważonym, zdrowym rozwoju dziecka, znajdują

też wiele czytelniczych porad i inspiracji.

Karta Małego Czytelnika

Pięknie zaprojektowana karta biblioteczna do zbierania naklejek za wypożyczone książki.

Dzięki pełnemu zaangażowaniu i oddaniu bibliotekarzy projekt Instytutu Książki i przynosi widoczne efekty. To nie tylko liczba założonych nowych kart czytelniczych, ale również duży i pozytywny odzew rodziców i przedszkolaków, dla których książki i biblioteki stały się najlepszymi przyjaciółmi.

Mamy wielką nadzieję, że w tym roku jeszcze więcej przedszkolaków oraz ich rodziców zapala miłością do książek i czytania. Już dziś Biblioteka serdecznie zaprasza do wzięcia udziału jesienią w projekcie. Tym samym zakończy się projekt „Z książką na start”, który realizowano w Tczewie od 2016 roku, zostanie zastąpiony projektem „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

MAŁA KSIĄŻKA
WIELKI
CZŁOWIEK

W czytelniczy rejs z biblioteką

Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie uzyskała dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 11 400 zł na projekt „Czytelniczy Rejs”. Projekt nawiązuje do tradycji morskich, marynistycznych Tczewa.

Projekt jest realizowany od sierpnia do grudnia. W trakcie odbędą się spotkania z pisarzami szczególnie dedykowane dzieciom oraz spotkania dla dorosłych. W przedsięwzięciu będzie można wziąć udział osobiście lub poprzez transmisję w Internecie na stronie:

» biblioteka.tczew.pl

Czytelniczy rejs! Jego zaletą jest na pewno to, że w wygodny sposób bez konieczności pakowania bagażu możesz odwiedzić niesamowite miejsca, poszerzyć wiedzę, dołączyć do naszej ekipy.

Obieramy „Kurs na przygodę” i zaczynamy od spotkania

z podróżnikiem, który opowie o swoich wyprawach, potem obierzemy „Nocny Kurs” na zwiedzanie odnowionej biblioteki przy ul. Kościuszki gdzie odbędzie się prezentacja najcenniejszych zbiorów naszej ksiąźnicy. We wrześniu czeka nas „Kurs w świat ze Szkołą Morską” na początek plenerowe przedsięwzięcie przy fontannie na Suchostrzygach i gratka dla fanów literatury marynistycznej, czytanie ple-

nerowe książki Karola Borchardta „Znaczy Kapitan”, ponadto czeka na Was prelekcja poświęcona szkole morskiej. „Literacki kurs najmłodszych wilków morskich” dedykowany jest dla małych obieżyświatów, uczniów szkół podstawowych, których już dziś zapraszamy na spotkania z pisarzami literatury dziecięcej a tych nieco starszych z popularnym pisarzem literatury dla dorosłych, bowiem obie-

rzemy „Kurs na Obyczaj, Romans i Sensację”.

Na szukających przygód w wieku do 6 lat mamy konkurs literacko-plastyczny a tych w wieku od 7 do 15 lat będzie czekała zabawa w zdobywanie naklejek i uzupełnianie karty pokładowej czytelnika. Wszystkich mieszkańców zaprosimy w dniu 11 listopada do wzięcia udziału w grze miejskiej, w trakcie której będzie można odnaleźć ślady szkoły morskiej, jej pracowników i słuchaczy w przestrzeni miejskiej. Projekt zakończy się w grudniu wystawą zbiorów biblioteki na temat Szkoły Morskiej w Tczewie z lat 1920-1930.

Oczywiście załoga floty – bibliotekarze nagrodzą najlepszych uczestników projektu!

Projekt dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków z Funduszu Promocji Kultury.

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

60 000 książek online za darmo!

Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie zaprasza do korzystania z Legimi – bezpłatnego dostępu do 60 000 ebooków.

Jak to działa?

Usługa Legimi dostępna jest dla czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie, którzy mogą otrzymać kod bezpłatnego dostępu do serwisu. Umożliwia on skorzystanie z ogromnej bazy książek elektronicznych na własnym urządzeniu (smartfonie, tablecie, komputerze lub czytniku ebooków) podłączonym do internetu.

Nie ma limitu czytanych książek! Kod należy aktywować w tym samym miesiącu kalendarzowym, w którym został wydany, gdyż niewykorzystane nie przechodzą na kolejne miesiące. Kod momentu jest ważny przez 30 dni od momentu aktywacji, po tym okresie dostęp do książek zostanie zablokowany, jednak konto nadal będzie aktywne i po otrzymaniu kolejnego kodu można będzie kontynuować czytanie. Do skorzystania z usług konieczna jest rejestracja w serwisie Legimi, wpisanie otrzymanego kodu oraz akceptacja regulaminu na stronie:

» legimi.pl/pomorskie

Z usługi dostępu do bezpłatnych ebooków dla czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie można korzystać na dwóch urządzeniach (np. smartfon i czytnik ebooków), a szczegóły odnośnie rejestracji, działania aplikacji i wymagań technicznych dostępne są na stronie:

» pomoc.legimi.pl

Jak otrzymać kod?

Kody będzie można odbierać osobiście wyłącznie w Filii nr 8 przy ul. Kościuszki 2 w godzinach otwarcia biblioteki, jednak z uwagi na obecną sytuację i brak możliwości odbioru osobistego, kod można otrzymać telefonicznie pod nr. 572 779 198 lub

przez pocztę elektroniczną, wysyłając prośbę o kod na adres filia8@biblioteka.tczew.pl i podając swój numer karty bibliotecznej (Metropolitarnej Karty do Kultury), który jest niezbędny do wydania kodu. W chwili, gdy sytuacja wróci do normy i biblioteki znów będą mogły być otwarte dla czytelników, kody będą wydawane wyłącznie osobiście podczas wizyty w Filii nr 8 przy ul. Kościuszki 2.

Uwaga – liczba kodów jest ograniczona i w przypadku wyczerpania dostępnej puli pozostaje oczekiwanie na przydział nowych z początkiem kolejnego miesiąca.

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

**Rzeczpospolita
Polska**

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO**
Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Kolejny budynek na Zatorzu zyska nowe przeznaczenie

Tekst:
Małgorzata Mykowska

Zdjęcie:
Martyna Link

Trwa gruntowna przebudowa budynku przy ul. Elżbiety 19A. Obiekt przeznaczony będzie dla środowiskowego domu samopomocy.

Prace przy przebudowie budynku przy ul. Elżbiety 19A rozpoczęły się 10 lipca. Planowany termin zakończenia to 31 października.

Budynek znajduje się na Osiedlu Zatorze, w sąsiedztwie otwartego niedawno Klubu Rodzinnego Zatorze (ul. Elżbiety 19B). Powierzchnia użytkowa parterowego budynku z poddaszem to 206 m².

Wcześniej znajdowały się tam mieszkania socjalne, ale w październiku ubiegłego roku lokatorzy zostali przeniesieni do innych lokali.

Inwestorem jest Tczewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Wartość zadania to blisko 660 tys. zł.

W Tczewie powstanie Centrum Wspierania Rodziny

Teksti zdjęcie:
Małgorzata Mykowska

Trzy oferty wpłynęły na przetarg dotyczący budowy Centrum Wspierania Rodziny, które ma powstać przy ul. Podgórznej 8.

Oferty przetargowe dotyczące budowy Centrum Wspierania Rodziny mieszczą się w przedziale od ok. 800 tys. do ok. 1 mln zł. W tej chwili trwa ich analizowanie.

Jest to zadanie 2-letnie, które polegać będzie na przebudowie i odbudowie budynku przy ul. Podgórznej 8 na potrzeby Centrum Wspierania Rodziny. Obiekt będzie pełnił funkcję tymcza-

sowego, bezpłatnego schronienia dla osób doświadczających przemocy. W tym celu w kamienicy zostaną zaaranżowane pomieszczenia dla dwóch rodzin wymagających pomocy. Dodatkowo powstanie pomieszczenie do prowadzenia wsparcia przez psychologa czy pracownika socjalnego.

Inwestycja będzie realizowana w ramach projektu pn. „Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Czas realizacji zamówienia to 425 dni od podpisania umowy. Obecnie trwa analizowanie ofert.

Rzeczpospolita
PolskaURZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGOUnia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Klub Rodzinny Zatorze już działa

Tekst i zdjęcia:
Martyna Link

W lipcu nastąpiło otwarcie Klubu Rodzinnego Zatorze, mieszczącego się w zmodernizowanym budynku przy ul. Elżbiety 19 B.

Podczas spotkania, 7 lipca, prezydent Tczewa Mirosław Póblocki przekazał klucze do obiektu Julicie Jakubowskiej dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W uroczystości uczestniczyły dzieci i rodziny z osiedla Zatorze, które już mogą korzystać z atrakcji zaproponowanych przez animatorów Fundacji Pokolenia.

Klub Rodzinny Zatorze to owoc projektu „Społeczna Odnowa” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach rewitalizacji osiedla Zatorze. Mam nadzieję, że zaproponowana oferta na długo posłuży jej mieszkańcom. – mówiła dyrektor **Julita Jakubowska**. – W ramach konkursu został wyłoniony nasz strategiczny partner Fundacja Pokolenia, która będzie tworzyć programy dla społeczności lokalnej.

Rodzinnny Klub Zatorze będzie miejscem spotkań, warsztatów i integracji mieszkańców osie-

dla. – tłumaczył **Artur Rajkowski**, prezes Fundacji Pokolenia. – To miejsce pracy terapeutycznej i animacyjnej dla całych rodzin: dzieci, dorosłych i seniorów. Przestrzenie, które dzisiaj otwieramy, mają służyć społeczności lokalnej, stają się miejscem realizacji ich pasji. Jest do dyspozycji plac zabaw, siłownia pod chmurką, sala do zajęć grupowych, są także pokoje do pracy indywidualnej, w której będzie można m.in. odrabiać lekcje, korzystać z korepetycji, uczestniczyć w zajęciach, któ-

re mam nadzieję, zaproponują sami mieszkańcy.

Inwestycja zrealizowana została w systemie „zaprojektuj i wybuduj”, a głównymi wykonawcami była firma Maxi – Term z Gdańska oraz Markan S.C. z Rokitek. W ramach tego zadania przeprowadzono prace rozbiórkowe, dokonano adaptacji budynku, pełniono nadzór inwestorski, opracowano koncepcję programowo-przestrzenną oraz wykonano zagospodarowanie zewnętrzne terenu oraz przygotowano nową instalację: elektryczną, wodno-kanaliza-

cyjną, gazową, wentylację mechaniczną oraz zakupiono meble i sprzęt na kwotę ponad 87 tys. zł. Łączny koszt zadania inwestycyjnego wyniósł: 1 195 402 zł, z czego kwota refundacji wyniosła 894 368 zł, co stanowi 74 proc. dofinansowania w ramach projektu pn. „Miasto od nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Kociewski weekend na Jarmarku św. Dominika

Lokalna Organizacja Turystyczna
Kociewie

Jarmark św. Dominika, czyli największe wydarzenie wystawiennicze w Europie, jak co roku przyciągnęło turystów oraz mieszkańców Gdańska. Wśród imprez towarzyszących nie mogło zabraknąć Święta Kociewia.

W tym roku głównym elementem Święta Kociewia był finał wystawy Kociewie Art odbywający się w Nadbałtyckim Centrum Kultury. Ze względu na obostrzenia sanitarne nie było możliwości zorganizowania Korowodu Kociewskiego oraz Unikatów z Kociewia w takim zakresie jak w latach poprzednich.

– Wystawa Kociewie Art jak zwykle cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców Gdańska oraz turystów – mówi **Stefan Galiński** ze Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim. – Na finał ekspozycji przybyli zaproszeni goście z Kociewia i Pomorza. Od 31 lipca do 7 sierpnia można było obejrzeć prace trzech artystek, reprezentantek Powiatu Starogardzkiego, Świeckiego oraz Tczewskiego **Anny Stryjewskiej**, **Marzenny Puchalskiej** oraz **Katarzyny Szczodrowskiej**. Były to trzy różne podejścia do sztuki, trzy wizje artystyczne świata. Wszystkie indywidualne, inspirowane i unikalne.

Finał wystawy otworzył Dyrektor Nadbałtyckiego Centrum Kultury **Lawrence Ugwu**, który przywitał przybyłych gości. Wspominał o znakomitej współpracy NCK oraz Kociewia, które w zabytkowych salach Ratusza Staromiejskiego prezentuje niepowtarzalne i oryginalne podejście do sztuki. Uroczy-

Fot. LOT Kociewie

Fot. Emilia Laskowska/SENSO42

stość uświetnił koncert zespołu Ajagore wraz z Piotrem Bukartykiem.

Na gdańskiej wyspie Ołowianka można było zapoznać się z ofertą turystyczną regionu prezentowaną przez Lokalną Organizację Turystyczną Kociewie w ramach wydarzenia Pomorskie Smaki. Turyści i mieszkańcy Trójmiasta dowiedzieli się, gdzie warto spędzić czas na Kociewiu.

– Odwiedzający stoisko pytali, co należy zobaczyć, gdzie koniecznie trzeba pojechać – mówi **Piotr Kończewski**, dyrektor biura LOT Kociewie. – Zainteresowanym osobom rozdawaliśmy materiały: niezbędni turyści, miniprzewodniki, mapy rowerowe i katalog z noclegami.

Choć tegoroczne Święto Kociewia różniło się od jego poprzednich edycji to śmiało można powiedzieć, że równie mocno przykuło uwagę turystów odwiedzających jubileuszowy 760. Jarmark św. Dominika. A kolejne Święto Kociewia już w 2021 roku. W imieniu organizatorów serdecznie zapraszamy!

Fot. Emilia Laskowska/SENSO42

Historia druku w pigułce

Radosław Wiecki
Fabryka Sztuk

Druk jest jednym z najważniejszych wynalazków ludzkości. Prawdopodobnie po raz pierwszy na jego pomysł wpadli Chińczycy. Pomimo tego uważa się, że w różnych kulturach na całym świecie wynajdywano metody, które niejako były „wstępem” do druku, np. w cywilizacjach starożytnego Egiptu czy Sumeru używano glinianych stempli do powielania wzorów. Grecy natomiast potrafili odbijać barwne wzory na tkaninach. Wracając jednak do Chin, prawdopodobnie już około 100 roku n.e. (choć niekiedy przesuwają się tę datę o 100 lat wstecz) wynaleziono papier czerpany wyciskany na sicie. Następnie zaczęto używać go w technice zwanej estampażem. Polega ona na odbijaniu napisów lub płaskorzeźb z kamieni i brązu za pomocą papieru. Cały czas trwał jednak udoskonalanie metod i form druku.

Za pierwszy wyrób poligraficzny, czyli taki z pomocą którego można wydajnie powielić daną treść, można uznać odbitki drzeworytnicze, które pojawiły się w Chinach w VII wieku n.e. Przyjmuje się, że najstarszym dotychczas odkrytym drukowanym tekstem jest buddyjski zwój z zaklęciami. Datuje się go na 704-751 rok n.e. W IX wieku pojawiła się, uznawana za pierwszą wydrukowaną w całości książkę „Diamantowa Sutra”, która jest chińskim tłumaczeniem sanskryckiego tekstu. Kolejny przełom pojawia się około XI wieku. Wówczas to, także w Chinach, wynaleziono ruchomą czcionkę drukarską dla pojedynczych znaków. W następnym stuleciu Chińczycy dokonali wynalazku druku kolorowego. Mniej więcej w tym czasie, za sprawą Arabów, w Europie upowszechnił się papier. Jego obecność przyspieszyła rozwój druku drzeworytniczego.

Jednak prawdziwy przełom nastąpił w XV wieku. Wtedy, równolegle w kilku europejskich krajach, wynaleziono ruchomą (czy raczej wymienną) czcionkę drukarską. Największy sukces i rozgłos odniósł Jan Gutenberg, drukując Biblię. Poza tym Gutenberg wynalazł aparat do odlewania czcionek z wymiennych matryc oraz prasę drukarską. Wiek XV to także wydruk najstarszych dokumentów w Polsce – najpierw w 1473 roku tekstu łacińskiego w Krakowie, a w dwa lata później pierwszego tekstu polskiego we Wrocławiu. Druk bardzo szybko zyskiwał popular-

Domena publiczna

Jan Gutenberg

Pierwsza strona „Dziennika Tczewskiego” z 1920 roku

Domena publiczna

Szesnastowieczna drukarnia

ność. W kolejnych stuleciach zarówno w Polsce, jak i w całej Europie powstawały liczne drukarnie i papiernie.

A jak sytuacja wyglądała w Tczewie? W XIX wieku pierwsza miejscowa gazeta „Dirschauer Anzeiger” drukowana była w zakładzie A.W. Kafemanna. Założona została w 1846 roku, a od 1875 roku mieściła się przy obecnej ul. Chopina (wówczas Królewieckiej). W 1920 roku powstała pierwsza polska gazeta wydawana w Tczewie pod tytułem „Dziennik Tczewski”. Była swoistą wersją innej lokalnej prasy – „Pielgrzym”. Drukowano ją w Drukarni i Księgarni Spółce z Ograniczoną Poręką w Pelplinie, a nieco później w jej tczewskiej filii. W okresie międzywojennym drukarnie J. Wolnego, I. Fortuny czy „Pielgrzym” drukowały różnorodne gazety, książki, podręczniki (m.in. dla Szkoły Morskiej), a także rachunki czy materiały prywatne.

BIBLIOGRAFIA:

Golicki J., Album Tczewski lata 1900-1945 Szkolnictwo i gospodarka Tczewa, Tczew: Gazeta Reklamowa, 2000.
<https://bgpw.wordpress.com/2017/12/08/krotka-historia-druku/> (dostęp 29.05.2020)

Ostatni wartownik tczewskich mostów

Dawny Tczew

Mimo upływu wielu lat od wybuchu wojny wciąż odkrywamy nowe fakty związane z walkami o Tczew w 1939 r. Ciekawe informacje zawierają wspomnienia byłego żołnierza broniącego mostu, szeregowego Stanisława Szczupaka, spisane przez jego syna Karola.

Stanisław Szczupak urodził się 7 maja 1915 r. w Rychłowicach, powiat Wieluń. W marcu 1938 r. został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Przeszkolenie wojskowe przeszedł w 7 kompanii 3 batalionu 86 pułku piechoty Mołodeczno, która stacjonowała w Krasnem nad Uszą. Ze względu na dobre wyniki strzeleckie został strzelcem wyborowym i w lipcu lub na początku sierpnia 1939 r. przeniesiono go do 2 Batalionu Strzelców w Tczewie.

Wojna na gesty

Z opowieści przekazanych synowi wynika, że pełnił służbę zwiadowczą na granicy z Wolnym Miastem Gdańsk w okolicach Miłobądz. Żołnierze polscy chodzili nocą nad granicę obserwować zachowania Niemców, ci rewanżowali się tym samym. Nie dochodziło do żadnych starć, ponieważ Polacy otrzymali rozkaz nie prowokować przeciwników. Później S. Szczupak został wartownikiem na mostach w Tczewie. Na łąkach pod mostami i w jego okolicach często spacerowali Niemcy z policją Wolnego Miasta Gdańska. Powodowało to swoistą wojnę na gesty. Polscy żołnierze pokazywali dwoma palcami przy włosach, że Niemców „postrzygą”, a ci z kolei wykonywali gest palcem przy brodzie, grożąc że Polaków „pogolą”.

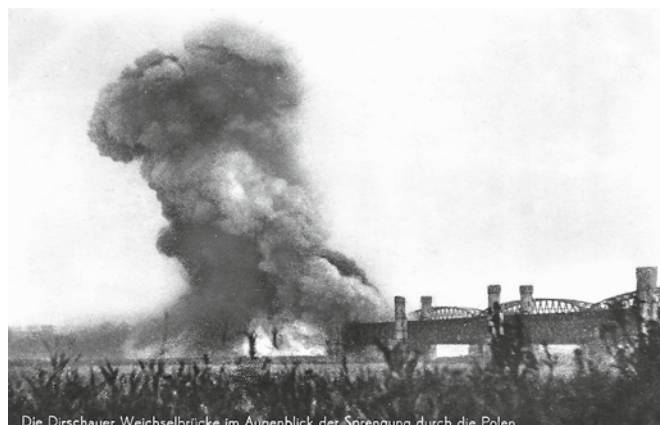
Niedoszła ofiara snajpera

W nocy z 31 sierpnia na 1 września Stanisław Szczupak pełnił służbę wartowniczą po lewej stronie mostu drogowego, na ostatniej wieży od strony Lisewa. W pewnym momencie w jego kierunku padł pojedynczy strzał oddany przez snajpera z okolicy gospody przy wale przeciwpowodziowym. Kula świsnęła mu koło ucha, nie został trafiony tylko dlatego, że chodził dookoła wieży. Gdyby nie szczęście mógłby być jednym z pierwszych żołnierzy poległych w wojnie obronnej. Od tej chwili miał się na baczności. Kiedy o świ-

cie rozpoczęło się bombardowanie Tczewa z wieży i pobiegł na drugi koniec mostu. Nie wiemy czy brał udział w walkach na przyczółku i był świadkiem wysadzenia mostów. Powrócił do koszar, gdzie zastał zbombardowany i opuszczony budynek, sterty porzucanych dokumentów i sporo zabitych żołnierzy. Wraz z kilkoma towarzyszami dostał się do niewoli, wcześniej udało mu się jednak zwinąć w szmaty i zakopać na skraju lasu broń, książeczkę wojskową oraz zdjęcia swoje i rodziny. Pochował także ciało kolegi Mordala z miejscowo-

ści Wierzchlas koło Wielunia. Już jako jeńiec został przewieziony pociągiem na teren Prus Wschodnich do Kwidzyna. Po niedługim czasie udało mu się ze sporą grupą uciec z niewoli. Pomoc otrzymał od starszego, niemieckiego małżeństwa. Niemiec znał trochę język polski więc w zamian za pomoc przy pracach polowych dał mu cywilne ubranie, trochę żywności i odręcznie napisane zaświadczenie potwierdzające pracę u niego. Stanisław Szczupak wyruszył w drogę do domu, po drodze przyłączyło się do niego jeszcze dwóch kompanów. Pod Toruniem przy pomocy miejscowych udało mu się przepłynąć w łodzi Wisłę i maszerując przeważnie nocami dotarł po miesiącu do domu.

Stanisław Szczupak zmarł w 1995 r. Za udział w kampanii wrześniowej został odznaczony medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.”. Jego syn Karol był kilkakrotnie na tczewskim moście i odnalazł nawet nazwisko ojca wryte na cegle jednej z wież. Za każdym razem, gdy patrzył w stronę Lisewa, nachodziła go refleksja, co by było, gdyby niemiecki snajper nie chybił...

Wrzesień 1939

Kazimierz Ickiewicz

1 września przypada rocznica
wybuchu drugiej wojny
światowej.

1 września 1939 r. dzień był słoneczny, ciepły, a dla kraju tak tragiczny. Prezydent Rzeczypospolitej wzywał wszystkich do obrony granic Ojczyzny w komunikacie wydanym w Warszawie dnia 1 września 1939 r. Czytamy w nim: „Nocy dzisiejszej odwieczny wróg nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i historii.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich Obywateli Państwa z głębokim przeświadczeniem, że cały Naród w obronie swojej wolności, niepodległości i honoru skupi się dokoła Wodza Naczelnego i Sił Zbrojnych oraz da godną odpowiedź na pastnikom, jak to nieraz działo się w historii stosunków polsko-niemieckich.

Cały Naród Polski pobłogosławiony przez Boga w walce o swoją świętą i słuszną sprawę, zjednoczony z Armią, pójdzie ramię przy ramieniu do boju i pełnego zwycięstwa”.

A więc wojna! Święty Boże, Święty Mocny, Święty a Nieśmiertelny, zmiłuj się nad nami! Tymi słowami modlił się w kościołach i domach Naród polski. Okryły się chwałą oddziały polskie na Westerplatte, pod Kutnem i w tylu innych bitwach. Pisał poeta:

*Kiedy się wypełniły dni
i przyszło zginąć latem,
prosto do nieba
czwórkami szli
żołnierze z Westerplatte.*

*(Lato było piękne tego roku,
a na ziemi było tyle
urzosu na bukiety).*

Polski Wrzesień był przez
dziesięciolecia jedną z bar-

dziej zakłamanych kart naszej historii. Nie wolno było wspominać, że odpowiedzialność za rozpętanie wojny ponoszą dwaj zbrodniarze: Hitler i Stalin. Że faktycznie we wrześniu 1939 r. walczyliśmy z dwoma najeźdźcami: niemieckim i sowieckim. Komunistyczna propaganda obowiązkowo rysowała obraz kampanii w czarnych barwach, bez respektu dla faktów. Mit o „bezprzykładnej klęsce” miał przesłonić współdziałanie „najlepszego sojusznika Hitlera” w czwartym rozbiórce Polski po 17 września 1939 roku.

Potem przyszła okupacja, walki na wszystkich frontach świata, Narwik, Tobruk, Monte Cassino, Powstanie Warszawskie, Wał Pomorski.. Długi był szlak bojowy. Wspominamy wszystkich, którzy walczyli o wolność, żołnierzy, więźniów, wysiedlonych i prześladowanych, tułaczy, poległych i zaginionych. Ze wzruszeniem przypominamy sobie te historyczne batalie, ze wzruszeniem pochylały głowy przed dowódcami i żołnierzami, przed poległymi, którzy walczyli i gotowi byli oddać życie za Ojczyznę, za Europę, za lepszy Świat.

Wygrywaliśmy bitwy, przelewaliśmy krew, ponosiliśmy ogromne ofiary, za prawo do suwerennego bytu zapłaciliśmy sześciami milionami rodaków, naszych braci, którzy złożyli ofiarę życia na różnych frontach wojny, w więzieniach

i obozach zagłady. Ale wojny nie wygraliśmy.

To prawda, nie mogliśmy wygrać tej wojny. W starciu z dwoma totalitaryzmami szans nie mieli silniejsi od nas. Bliska przyszłość miała pokazać, że Polska broniła się najdłużej ze wszystkich państw zaatakowanych przez Hitlera, dłużej nawet niż zakładali nasi sojusznicy, którzy nie chcieli we wrześniu 1939r. „umierać za Gdańsk”. W odróżnieniu od nich Polska nie złożyła, jak Francja, bezwarunkowej kapitulacji, i nie podjęła kolaboracji z wrogiem.

Choć bezpośredni ciężar działań militarnych spoczywał we wrześniu na liczącej milion żołnierzy armii polskiej, do obrony stanął cały Naród. Obok frontu wojskowego od pierwszych dni wojny działał nie mniej ważny front cywilny. Swój egzamin z patriotyzmu zdawało pokolenie urodzone i wychowane już w wolnej Rzeczypospolitej. Wystawili oni najpiękniejsze świadectwo polskiej szkole i polskim domom, które potrafiły wychować ludzi prawdziwie niezłomnych.

Ulegliśmy wobec przeważających sił, które uderzyły na nas z zachodu, a potem wkroczyły także ze wschodu. Zostaliśmy pokonani, ale równocześnie wynieśliśmy z tej klęski świadomość moralnego zwycięstwa, ponieważ potrafiliśmy jako pierwsi powiedzieć:

Nie! To zwycięstwo pragniemy nadal odnosić, budując i domagając się budowania świata, a przede wszystkim życia w naszej Ojczyźnie, według tych praw narodu, które są prawami człowieka. Podstawowym warunkiem jakiegokolwiek pokoju, w znaczeniu wewnętrznym i międzynarodowym, jest poszanowanie praw człowieka, a w ślad za tym poszanowanie praw narodu, ponieważ prawa narodów są zakorzenione w prawach człowieka i wzajemnie prawa człowieka zakorzenione w prawach narodu.

Dopiero trzydzieści lat temu, po raz pierwszy po wojnie, stanęliśmy w naszej Ojczyźnie u progu jakiegoś owocowania ofiary, śmierci, cierpienia, męki i wierności, które niejednokrotnie wydawały się bezowocne. A stojąc pośród jakże licznych krzyży, które świadczą wobec świata o tej ofierze, pragniemy raz jeszcze wierzyć w te ogromne trudy i ofiary, które przynoszą owoce często niemożliwe do przewidzenia. Owoce, za które jesteśmy odpowiedzialni dzisiaj my, i na które uwrażliwić winniśmy tych, którzy przychodzą po nas.

W ten sposób refleksja historyczna staje się modlitwą. Dziękujemy Bogu i Kościołowi za to, że uczy nas miłości przyjaciół i nieprzyjaciół. Udajemy się do grobów bohaterów, którym zawdzięczamy dzień dzisiejszy, po to, abyśmy umieli nasze kroki zwrócić na drogę pokoju, pojednania i braterstwa wszystkich ludzi. Taką myśl, taką wdzięczność, modlitwę i życzenia wyrażamy z okazji rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej. Pielęgnujmy z wiarą owoc tego ziarna, które obumarło i wpadło w ziemię w tamtych strasznych czasach.

Czujmy się zań odpowiedzialni. Naród, który złożył takie ofiary, ma prawo do życia, ma prawo do godnego życia, do niepodległego i suwerennego życia.

Spotkania online z Domem Przedsiębiorcy

Walka z epidemią COVID-19 trwa i niestety nikt nie wie, jak długo jeszcze przyjdzie nam walczyć z jej skutkami. Niestety dalej jesteśmy zmuszeni do różnego rodzaju obostrzeń i nakazów związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa, dlatego też wiele instytucji w tym Dom Przedsiębiorcy organizuje działania online dla szerszego grona odbiorców.

Zalążkiem tych działań były konsultacje i instrukcje wydawane przez pracowników Domu Przedsiębiorcy w czasie zamknięcia bezpośredniej obsługi klienta. Kolejnym etapem były konsultacje online wdrożone pod koniec kwietnia, obejmujące swoim zakresem przepisy podatkowe, prawa pracy czy też zagadnienia związane ze wsparciem w ramach tarczy antykrzysowej. Z konsultacji mogą skorzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie miasta Tczewa – link do formula-

rza znajdują Państwo na naszej stronie internetowej:

» dp.tczew.pl

Ponadto 10 lipca odbyło się pierwsze webinarium Domu Przedsiębiorcy – Mastermind poświęcony tematyce biznesu online, które poprowadzili Marzena Grochowska – Brainolog, trener biznesu i Coach, Adam Plutowski – specjalista w zakresie mediów społecznościowych, Piotr Starzecki – przedsiębiorca prowadzą-

cy m. in. lokal „YOU” na starym mieście oraz Krystian Jendrzejewski – Kierownik Biura Wspierania Przedsiębiorczości w Domu Przedsiębiorcy. Rozmawiano o możliwościach jakie daje dziś internet w dobie epidemii i jak najlepiej wykorzystać ten czas do rozwinięcia swoich usług online. Z kolei 28 lipca podczas drugiego webinarium rozmawialiśmy o wykorzystaniu programu „Canva” niezbędnego do przygotowywania oferty od strony

graficznej. Spotkanie od strony technicznej poprowadził Adam Plutowski – Consulting, zajmujący się na co dzień prowadzeniem kampanii promocyjnych w mediach społecznościowych. W spotkaniu uczestniczył również Mateusz Flisikowski, zajmujący się na co dzień tworzeniem stron oraz treści graficznych, który podzielił się swoimi doświadczeniami związanymi z tworzeniem projektów stron i współpracą z klientami. Ponadto nasz kolejny gość Marzena Grochowska omówiła zagadnienia związane z „Personą” czyli naszym klientem w sieci, jego wymaganiami oraz jak stworzyć jego profil, aby dopasować nasze usługi do jego potrzeb oraz oczekiwań.

Kolejne spotkanie webinarowe Mastermind zaplanowano na koniec sierpnia, szczegółowe informacje:

» dp.tczew.pl
» [facebook.com/dptczew](https://www.facebook.com/dptczew)

Serdecznie zapraszamy!

Wnioski CEIDG-1 – składaj online

Drodzy klienci, sytuacja związana z epidemią COVID-19 stale się zmienia, dlatego też zachęcamy do składania wniosków CEIDG online za pośrednictwem portalu www.ceidg.gov.pl. Ponadto we wszelkich sprawach można składać wnioski poprzez profil zaufany – epuap.

Kto może złożyć wniosek?

Każdy kto zamierza rozpocząć działalność lub już ją posiada.

da. Nie można składać wniosków CEIDG-1 w imieniu osób trzecich.

Co jest niezbędne?

Dostęp do bankowości elektronicznej albo profil zaufany.

Czy wniosek online jest bezpłatny?

Oczywiście, wszystkie wnioski oraz procedury związane z CEIDG są zwolnione z opłat.

Jak mogę złożyć wniosek online?

» Wejdź na stronę www.ceidg.gov.pl

» kliknij w prawy górny róg „zaloguj”

» wybierz „Rejestracja konta CEIDG” – jeśli robisz to po raz pierwszy i nie masz konta. Jeśli już posiadasz konto na CEIDG – kliknij „login.gov.pl”, raz zało-

nym profilem posługujemy się wielokrotnie

» postępuj zgodnie z instrukcjami na stronie, niezbędne będzie zalogowanie się do banku lub przez profil zaufany. Musisz postępować zgodnie z poleceniami, możesz być poproszony o zalogowanie do Banku oraz podanie hasła, które przyjdzie smsem

» po zarejestrowaniu przyjdzie na twój e-mail potwierdzenie o utworzeniu konta – należy je potwierdzić

» następnie wchodząc ponownie na stronę www.ceidg.gov.pl i wchodząc w prawy górny róg „zaloguj” wybierasz opcję „Login.gov.pl” – wtedy logujesz się już na swoje konto w CEIDG, gdzie odnaj-

diesz profil swojego wpisu i będziesz mógł dokonać wszelkich zmian związanych z CEIDG.

Wnioski CEIDG-1 wysyłane pocztą lub wrzucone np. do urny w Urzędzie Miejskim w Tczewie należy opatrzyć podpisem potwierdzonym przez notariusza.

Zachęcamy do składania wniosków online, pełna instrukcja dostępna jest na naszej stronie internetowej:

» dp.tczew.pl/komunikat-ceidg

W razie potrzeby zadzwoń:

Dom Przedsiębiorcy

tel. 58 777 53 43 lub 41

w godzinach pracy

Urzędu Miejskiego w Tczewie

infolinia CEIDG

801 055 088 lub 22 765 6732

w dni robocze w godz. 7.00-17.00.

Lider segreguje i odzyskuje

VII edycja programu odpadowego

Anna Peichert

Pracownia Edukacji Ekologicznej
tel. 58 77 59 447

Urząd Miejski w Tczewie za pośrednictwem Pracowni Edukacji Ekologicznej, działającej przy Wydziale Spraw Komunalnych i Inwestycji, od 20 lat promuje i koordynuje selektywną zbiórkę surowców wtórnych w placówkach oświatowych. Programy i konkursy ekologiczne dla szkół pozwoliły już przekroczyć 100 ton surowców za 2014 rok, a w 2017 roku w szkołach i przedszkolach zebrano już ponad 220 ton i od tamtej pory ten wynik nadal przekracza 200 ton. Za swoje wyniki dyrektorzy i koordynatorzy poszczególnych placówek otrzymują corocznie nagrody w postaci sprzętu czy pomocy dydaktycznych do pracowni szkolnych.

W zestawieniu systematycznie zbieranych surowców przez pojedynczych uczestników w tegorocznej edycji wspólnie z ZUOS nagrodziliśmy prawie 220 indywidualnych uczestników. Wynika z tego, że prawie 220 rodzin z całego Tczewa osiągnęło wynik powyżej 150 kg surowców zebranych w ciągu właśnie poprzedniego roku szkolnego 2019/2020. Jednakże idea programu nie promuje samego wyniku. Bardzo istotna jest systematyczność zbierania. A w przypadku zestawienia najlepszych klas brany jest pod uwagę procentowy udział uczniów systematycznie zbierających w danej klasie.

Sukcesem jest to, że te ponad 210 ton nie trafiło do osiedlowych pojemników, a bezpośrednio do odbiorców czystych surowców. Jednym z nich jest **Zakład Utylizacji Odpadów Stałych**, który od ponad 5 lat aktywnie uczestniczy w naszych programach odpadowych odbierając surowce ze szkół oraz będąc sponsorem konkursu indywidualnego, pomagając Urzędowi Miejskiemu w sfinansowaniu nagród.

W VII edycji wzięło udział prawie 2500 uczniów wraz z rodzinami.

W kategorii indywidualnej „Najefektywniejszy uczeń”, w której docenienie wysiłków indywidualnych ma niewątpliwie wpływ na wynik całej szkoły i na wynik osiągnięty w skali całego miasta – na liście nagrodzonych znalazło się aż 77 uczniów ze **Szkoły nr 12** – wieloletniego, niekwestionowanego lidera w selektywnej zbiórce. To właśnie ta szkoła rozpoczęła i wyznaczyła bardzo wysokie standardy postępowania z odpadami, a ostatnie lata pokazały, że takich szkół jest coraz więcej i że edukacja odpadowa przynosi bardzo dobre efekty.

Z pozostałych szkół nagrodzono:

- » SP nr 1 – 15 uczniów
- » SSP nr 2 – 12 uczniów
- » SP nr 4 – 29 uczniów
- » SP nr 5 – 9 uczniów
- » SP nr 7 – 11 uczniów
- » SP nr 8 – 5 uczniów
- » SP nr 10 – 35 uczniów
- » SP nr 11 – 18 uczniów
- » SP nr 12 – 77 uczniów
- » ZSK – 8 uczniów

Nie sposób również pominąć roli koordynatorów w poszczególnych szkołach. To od ich współpracy z pojedynczymi klasami, odbiorcami surowców oraz Urzędem Miejskim zależą sukcesy poszczególnych placówek na polu popularyzacji selektywnej zbiórki. Serdecznie dziękujemy Państwu, a szczególnie tym, których współpraca z PEE była na najwyższym poziomie: Pani Agnieszce Huzarek, Panu Tomaszowi Erdanowskiemu i Pani Katarzynie Nowak z SP 12, Paniom Marzenie Urban i Katarzynie Rezmer z SP 11, Paniom Dorocie Jażdżewskiej, Sandrze Wendt i Mirosławie Lech z SP 10, Paniom Ewie Szwaczce, Hannie Rynkiewicz z SP 4, Pani Izabeli Hinz z SP 8, Pani Annie Olech z SP 5, Panu Marcinowi Miotkemu z SSP 2, Panu Cezaremu Wójcikowi z SP 7, Pani Annie Samulewicz z Zespołu Szkół Katolickich.

Serdecznie dziękujemy uczniom i ich rodzinom za zaangażowanie w ekologiczne postępowanie z odpadami i zapraszamy do kolejnej edycji programu „Lider segreguje i odzyskuje”.

L.p	Imię i nazwisko ucznia	klasa	Łączna ilość zebranych surowców wtórnych w kg
1	Bartosz Kosmacz	3c	2350
2	Miłosz Frankiewicz	6b	520
3	Zuzanna Wełniak	5b	460
4	Nikodem Stalica	2b	380
5	Julia Ormianin	5e	320
6	Kacper Płocharczyk	4c	299
7	Jakub Mordon	1a	205
8	Nikodem Bronk	5c	233
9	Julia Żywicka	3a	207
10	Marta Bartusz	4b	176
11	Liliana Rosengart-Ostrowska	2d	174
12	Karolina Tokarska	6h	163
13	Bartosz Galikowski	6f	159
14	Wojciech Wiśniewski	3c	156
15	Wojciech Górski	2b	154
16	Jakub Szweda	6a	150

Szkoła Podstawowa nr 11
« we współpracy z Urzędem Miejskim oraz innym odbiorcą odpadów również nagrodziła swoich uczniów.
W tabeli obok – najlepsi uczniowie z tej szkoły oraz osiągnięte przez nich wyniki

Zgłoszeni do konkursu uczniowie otrzymali nagrody w postaci kart prezentowych na książki, plecaki i toreb sportowych, saszetek turystycznych, piórników, toreb ekologicznych oraz innych upominków. Ich nazwiska publikujemy na stronach 20-21.

SZKOŁY PODSTAWOWE WSPÓŁPRACUJĄCE Z ZUOS

Lp.	Imię i nazwisko ucznia	klasa	szkoła	łącznie ilość zebranych surowców wtórnych w kg
1.	Maria Lubowiecka	5A	SP 11	6373
2.	Olivier Żurawski	3 C	SSP 2	4662
3.	Oliwier Gdaniec	3A	SP 7	4460
4.	Iwo Makowski	5A	SP 12	4060
5.	Fabian Pryll	3A	SP 5	3140
6.	Dorian Ostrowski	5 B	SP 11	2826
7.	Jagoda Lehman	1 C	SP 10	2706
8.	Brajan Ziegert	3 D	SP 12	2628
9.	Weronika Ot	6 D	SP 12	2500
10.	Zofia Biedka	5 H	SP 12	1768
11.	Franciszek Baclawski	5 B	SP 12	1720
12.	Jakub Kończewski	5 C	SP 12	1700
13.	Zuzanna Kosior	8 C	ZSK	1600
14.	Nikodem Szymikowski	2 B	SP 10	1599
15.	Maja Dzikowska	2 B	SP 1	1586
16.	Magdalena Baclawska	6A	SP 12	1480
17.	Mikołaj Nowakowski	5 F	SP 12	1365
18.	Mateusz Czaja	2 D	SP 12	1224
19.	Mariusz Kubach	6 D	SP 12	1137
20.	Aleksander Oszman	5 K	SP 12	1040
21.	Jakub Tereszko	7 E	SP 4	960
22.	Sebastian Samp	5 H	SP 12	922
23.	Nadia Potudin	2 B	SP 1	904
24.	Maksym Wołyński	5 C	SP 12	891
25.	Franciszek Ciman	4A	SP 11	890
26.	Wiktoria Schlak	6 J	SP 12	850
27.	Jakub Draheim	2 C	SP 12	840
28.	Maksymilian Sadowski	6 C	SP 10	820
29.	Laura Koitka	7A	SSP 2	816
30.	Igor Hołdys	3A	SP 7	780
31.	Marta Kołodziejczyk	2 D	SP 4	775
32.	Julia Zielińska	6 D	SP 12	760
33.	Jakub Kania	5 D	SSP 2	757
34.	Oliwia Schlak	4A	SP 12	749
35.	Nikoła Schlak	4A	SP 12	749
36.	Kornelia Ząbek	2A	SP 4	720
37.	Aurelia Brzostek	4 B	SP 5	703
38.	Tomasz Pawluczuk	5 E	SP 5	700
39.	Dominika Kołodziejczyk	1 B	SP 4	690
40.	Wiktoria Ot	4 B	SP 12	660
41.	Kacper Bukowski	5A	SP 12	660
42.	Katarzyna Lachowicz	6A	SP 10	657
43.	Bartosz Drewa	4A	SP 12	650
44.	Jan Hinz	5 F	SSP 2	624
45.	Martyna Szczybura	4 C	SP 12	620
46.	Kamil Mroczkowski	2 F	SP 12	604
47.	Marcin Kreja	2 C	SP 10	593
48.	Zuzanna Moczyńska	6 B	SP 12	585
49.	Dagmara Maczkowska	1A	SP 1	560
50.	Paweł Świdorski	5 C	SP 11	550
51.	Małgorzata Błazek	7 B	SP 4	563
52.	Andrzej Rybowski	0 C	SP 12	562
53.	Julia Michna	6 H	SP 10	528
54.	Maja Kucks	5 E	SP 10	520
55.	Maksymilian Puckowski	6A	SP 12	520
56.	Kornelia Mroczkowska	6 B	SP 12	520
57.	Robert Świdorski	1 B	SP 11	520
58.	Paweł Simirski	6A	ZSK	520
59.	Maja Waruszewska	8 J	SP 4	510
60.	Bruno Stubba	6A	SP 10	505
61.	Mateusz Maliszewski	2 C	SP 12	500
62.	Weronika Lewandowska	7 F	SP 4	494
63.	Filip Magdziarz	2 D	SP 12	492
64.	Marta Ciman	2A	SP 11	490
65.	Bogumiła Brzycka	4A	SP 12	480
66.	Paweł Lorys	6 F	SP 12	480
67.	Maria Zielińska	4A	SP 11	480
68.	Nikoła Czechanowska	3A	SP 4	466
69.	Konrad Boguszewski	5 I	SP 12	450
70.	Daniel Kaczmarski	7 G	SP 1	450
71.	Robert Czop	1 C	SP 11	446
72.	Będzichowska Amelia	1 B	SP 12	433
73.	Daniel Winiarski	6A	SSP 2	424
74.	Michał Filański	7 F	SP 4	420
75.	Martyna Konofał	5 C	SP 8	419
76.	Denis Dólny	3A	SP 1	410
77.	Manuela Jakubowska	0 C	SP 12	400
78.	Karol Wasiak	6A	SP 12	395
79.	Jan Mazurkiewicz	1 D	SP 10	386
80.	Kinga Szałachowska	2A	SP 10	382
81.	Maja Nowak	1 E	SP 12	380
82.	Błażej Brodowski	6 B	SP 10	378
83.	Jakub Szwarz	2 B	SP 1	371
84.	Alan Wieczorkiewicz	2 B	SP 1	370
85.	Nikoła Stankiewicz	6 B	SSP 2	361
86.	Filip Nowak	5 B	SP 12	360
87.	Szymon Ronowski	2 B	SSP 2	358
88.	Amelia Rozum	6 G	SP 10	355
89.	Michał Zieliński	8 E	SP 4	354
90.	Aleksander Kalkowski	5 B	SP 12	348
91.	Mikołaj Borys	2 C	SP 12	344
92.	Igor Michel	4 C	SP 11	343
93.	Marta Nowak	6A	SP 12	340
94.	Jakub Szkuat-Żytkowiak	8A	SSP 2	338
95.	Amelia Zakrzewska	7 D	SP 10	331
96.	Celina Górna	5A	SP 7	330
97.	Weronika Reich	6A	SP 12	329
98.	Magda Frydrychiewicz	1 B	SP 12	327
99.	Wiktoria Sadowska	7 C	ZSK	320
100.	Arkadiusz Zakrzewski	2A	SP 1	320
101.	Józef Lutyński	7 D	SP 10	320
102.	Julia Karlińska	5 F	SP 10	318
103.	Wiktor Librecht	5 D	SP 12	317
104.	Hubert Czop	3 C	SP 11	313
105.	Maciej Kulpiński	4A	SP 5	301
106.	Natalia Maj	8 J	SP 4	300
107.	Emilia Górna	6 I	SP 12	300
108.	Roksana Lipiak	7 B	SP 7	300

SZKOŁY PODSTAWOWE WSPÓŁPRACUJĄCE Z ZUOS

109.	Karolina Marchel	3 B	SP 7	300	164.	Julia Damps	6A	SP 8	185
110.	Zuzanna Konzorska	5 B	SP 12	299	165.	Zuzanna Karczewska	2 B	SP 10	184
111.	Bartosz Chełchowski	6 D	SP 8	295	166.	Michał Raczkowski	7 D	SP 10	184
112.	Wiktoria Bylicka	8 J	SP 4	294	167.	Aniela Koszałka	5A	SSP 2	183
113.	Bogna Rozum	1 B	SP 10	290	168.	Krzysztof Damps	5A	SP 8	183
114.	Kacper Jaworski	5 E	SP 5	286	169.	Zuzanna Ot	4A	SP 12	183
115.	Martyna Ławrynowicz	6 B	SP 12	283	170.	Jakub Nagórski	5A	SP 10	181
116.	Blanka Gołyńska	1 B	SP 12	280	171.	Monika Rosół	2 B	SP 1	181
117.	Kamil Kreja	3 B	SP 7	280	172.	Adrian Serafin	6 D	SP 12	180
118.	Maria Bielawska	4 C	SP 11	280	173.	Michał Ziółkowski	6 C	SP 10	180
119.	Monika Dudzińska	5 B	SP 11	276	174.	Szymon Paszek	7 G	SP 4	180
120.	Jakub Drajewski	7A	SP 4	280	175.	Mateusz Górski	6 B	SP 7	180
121.	Zuzanna Balda	3A	SP 4	273	176.	Bartosz Latuszewski	6 F	SSP 2	180
122.	Robert Mitigowski	6A	SP 5	270	177.	Karolina Adamska	6 G	SP 12	180
123.	Aleksander Mitigowski	5 D	SP 5	270	178.	Julia Szlia	2 D	SP 12	173
124.	Iga Znaniecka	5 C	SP 12	270	179.	Oliwia Kosobucka	2 B	SP 12	172
125.	Maksymilian Meyer	7 B	SP 1	268	180.	Fabian Skiba	2A	SP 7	170
126.	Agata Zakrzewska	5 F	SP 12	267	181.	Maja Spławińska	7A	SP 4	168
127.	Ignacy Stachowicz	2A	SP 10	266	182.	Paweł Litwiński	6 C	SP 10	167
128.	Xavier Moeller	2 C	SP 12	264	183.	Kajetan Jankowski	2 B	SP 10	164
129.	Antonina Rozum	2 B	SP 10	263	184.	Antoni Pawłowski	6 G	SP 12	162
130.	Jakub Ehlert	6 D	SP 12	260	185.	Oliwia Kotowska	1 B	SP 4	160
131.	Konrad Rozkowiński	6 B	SP 8	260	186.	Marta Grzesik	III LO	ZSK	160
132.	Zofia Jakubiak	7 C	SP 4	260	187.	Julia Podjaska	8 B	SP 7	160
133.	Igor Więcko	4 B	SP 10	256	188.	Maria Tobiańska	6 G	SP 11	160
134.	Wiktoria Piotrowska	4A	SP 10	253	189.	Jakub Bronk	4A	SP 10	160
135.	Maja Siek	4 B	SP 5	250	190.	Klaudia Nabakowska	6A	SP 10	160
136.	Wiktor Lewandowski	1 D	SP 12	250	191.	Dawid Kozikowski	4 B	SP 10	159
137.	Zuzanna Jutrzenka	III LO	ZSK	250	192.	Igor Żeško	3 C	SP 12	159
138.	Aleksandra Jelińska	1 B	SP 4	248	193.	Maciej Mokwa	5 B	SSP 2	159
139.	Wiktoria Dobrzycka	7 D	SP 4	247	194.	Oliwia Natalewicz	2 B	SP 1	156
140.	Kornelia Zielińska	7 B	SP 4	247	195.	Konrad Bułafa	2A	SP 1	155
141.	Nina Stryk	2 C	SP 1	247	196.	Agata Pettke	4A	SP 11	154
142.	Zuzanna Kowalczyk	5A	SP 12	247	197.	Oliwia Kamińska	5 E	SP 5	154
143.	Rozalia Moczyńska	1A	SP 12	246	198.	Maja Grenz	2 D	SP 4	154
144.	Natalia Kilichowska	6 B	SP 12	240	199.	Bartosz Burdziński	8 C	SP 4	153
145.	Radosław Żabiński	6 B	SP 12	225	200.	Emilia Myśliwiec	8 E	SP 4	152
146.	Mateusz Kłosowski	6 D	SP 12	223	201.	Helena Otta	3A	SP 4	152
147.	Szymon Podjaski	5 B	SP 7	220	202.	Adrian Cesarz	3A	SP 4	152
148.	Adrian Blas	6 G	SP 12	220	203.	Jan Gwizdalski	2 B	SP 1	151
149.	Antoni Klatt	2A	SP 10	217	204.	Dominik Bieliński	1 D	SP 12	151
150.	Aleksander Zwiefka	2A	SP 10	212	205.	Mikołaj Buławski	8 C	SP 4	151
151.	Bartosz Pytka	4A	ZSK	212	206.	Tymon Szweda	8 E	SP 4	150
152.	Alicja Surdacka	7 B	SP 7	210	207.	Igor Falgowski	6 C	SP 10	150
153.	Maria Poćwiardowska	4 B	SP 12	209	208.	Paweł Strąk	6 E	SP 10	150
154.	Agata Fudzińska	4 B	SP 10	209	209.	Weronika Klamann	7 D	SP 10	150
155.	Zuzanna Trybus	6A	SSP 2	205	210.	Paweł Mrozek	6 G	SP 11	150
156.	Konstanty Świder	4 C	SP 11	204	211.	Laura Spankowska	4A	SP 12	150
157.	Adrian Matyszewski	7 D	SP 4	200	212.	Mateusz Goździela	4 B	SP 12	150
158.	Oskar Świgoń	5 F	SP 12	200	213.	Maciej Flisikowski	5 F	SP 12	150
159.	Pola Justa- Tomczyk	6 F	SP 12	200	214.	Zuzanna Lisewska	5 F	SP 12	150
160.	Oskar Topolski	6 G	SP 11	200	215.	Jakub Jewiarz	5 H	SP 12	150
161.	Weronika Górską	4 C	SP 11	190	216.	Antoni Bałdowski	6A	SP 12	150
162.	Jagoda Tomaszewska	7 B	SP 1	190	217.	Florian Portjanko	6 I	SP 12	150
163.	Patryk Bonarski	3A	SP 12	185	218.	Nadia Zielińska	I LO	ZSK	150
					219.	Magdalena Baranowska	8 C	ZSK	150

Kierowco! Ustąp pierws

Według danych Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidacji w latach 2007-2019 w Tczewie doszło do 189 zdarzeń drogowych z udziałem osób poruszających się na rowerach. Ich głównym powodem było nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu rowerzystom przez kierowców (77 przypadków czyli 70 proc. wszystkich zainicjowanych przez kierowcę).

W odpowiedzi na to wyzwanie opracowaliśmy kampanię, której celem jest edukacja w zakresie obowiązku ustąpienia pierwszeństwa rowerzystom. W ramach akcji „Kierowco! Ustąp pierwszeństwa rowerzyście” informujemy kierowców, że przecinając przejazd dla rowerów, muszą ustąpić rowerzyście.

Celem naszej kampanii jest zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych z udziałem rowerzystów, a co za tym idzie poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Kiedy rowerzysta ma pierwszeństwo, a kiedy nie?

» Art. 27

„1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu dla rowerzystów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerowi znajdującemu się na przejeździe”.

– Zawsze, bez znaczenia na barwę przejazdu rowerowego, jeżeli osoba poruszająca się na rowerze już jest na przejeździe rowerowym to kierujący pojazdem MUSI ustąpić pierwszeństwa. Czemu przejazd rowerowy są w Tczewie wykonane na czerwono (ponad 90 proc. z nich)? Dzięki wyrazistej barwie przejazd rowerowy jest lepiej widoczny dla kierowcy.

» Art. 25

„1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest

obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pojazdowi (rower to też pojazd) nadjeżdżającemu z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo – także jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającemu w prawo”.

– Powyższy przepis opisuje tzw. zasadę prawej ręki. Funkcjonuje ona na większości dróg osiedlowych, gdzie nie ma określonego znakiem A-7 i D-1 pierwszeństwa przejazdu. Należy pamiętać, że rower zgodne z przepisami Kodeksu Ruchu Drogowego to pojazd więc zasadę prawej ręki również stosuje się wobec osób poruszających się na rowerach.

» Art. 27

„1a. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić”.

– Dodany w 2011 roku nowy punkt do art. 27. określa sytuację, w której rowerzysta jedzie prosto po jezdni lub prosto po tzw. ścieżce rowerowej, a kierujący samochodem skręcając przecina tor jazdy rowerem. Dotyczy to zarówno sytuacji gdy jadą obok siebie po jezdni lub obok siebie, ale kierowca po jezdni, a rowerzysta po biegnącej obok drodze rowerowej, ale również sytuacji gdy kierowca dojeżdża z drogi podporządkowanej do drogi z pierwszeństwem przejazdu i zamierza w nią skręcić. Taka sytuacja ma miejsce na większości skrzyżowań z udziałem rowerzystów np. na skrzyżowaniu z największym ruchem samochodowym i rowerowym w Tczewie czyli na ul. Wojska Polskiego i dobiegającej do niej ul. Saperskiej. Nowy przepis odnosi się

również do dróg dla rowerów poprowadzonych wokół rond, gdzie na mocy tego przepisu, rowerzysta ma pierwszeństwo. Zanim skreścisz samochodem w prawo lub w lewo i sprawdzisz czy inne auto Ciebie przepuszcza to sprawdź również, czy nie nadjeżdża za Tobą lub przed Tobą rowerzysta. Średnia prędkość rowerzysty miejskiego to 15-20 km/h, a kolarza do 30 km/h.

» Zielona strzałka

Należy pamiętać, że zielona strzałka to warunkowe pozwolenie na przejazd przez skrzyżowanie. Musimy zatem bezwzględnie ustąpić pierwszeństwa uczestnikom ruchu, którzy mają zielone światło. Dotyczy to też pieszych i rowerzystów, którzy mogą przecinać nam w tym czasie drogę. Dopiero po ustąpieniu wszystkim

pierwszeństwa można przejechać za sygnalizator. Taką sytuację mamy jadąc w dół ul. Sobieskiego przed skretem w prawo w ul. Wojska Polskiego gdzie należy ustąpić pierwszeństwa pieszym i rowerzystom. Analogiczna sytuacja jest na skrzyżowaniu ul. Jagiellońskiej z ul. Armii Krajowej przy skrecie w prawo w ul. Armii Krajowej oraz na skrzyżowaniu ul. Jagiellońskiej z al. Kociewską.

Kiedy osoba poruszająca się na rowerze traci pierwszeństwo?

Taka sytuacja występuje tylko w przypadku kilku przejazdów rowerowych w Tczewie. Dotyczy to sytuacji, w której przejazd rowerowy przecina w poprzek jezdnię, po której samochody poruszają się z pierwszeństwem przejazdu (znak D-1). Jeżeli przed przejazdem

Własności rowerzysty

kierowca nie ma odebranego pierwszeństwa poprzez znak lub skrzyżowanie, to rowerzysta powinien ustąpić. Taka sytuacja występuje w następujących lokalizacjach (z łącznie ponad 100 przejazdów):

- » przejazd rowerowy na ul. Armii Krajowej na skrzyżowaniu z ul. Okulickiego i Kasztanowej
- » przejazd rowerowy na ul. Jagiellońskiej na skrzyżowaniu z ul. Braci Grimm i Zygmunta Starego
- » przejazd rowerowy na ul. Gdańskiej przy Zespole Szkół Ekonomicznych oraz przy wylocie z ul. Jedności Narodu (naprzeciwko sklepu Netto)
- » przejazd rowerowy na ul. Czatkowskiej na wysokości Zakładu Usług Komu-

nalnych (wzdłuż głównej drogi)

- » przejazd rowerowy na ul. Czerwonego Kapurka na wysokości sklepu Biedronka
- » przejazd rowerowy na ul. Jana z Kolna w górnej części na wysokości parkingu
- » przejazd rowerowy na ul. Pułaskiego na wysokości ul. Polnej przy niecce Czyżykowskiej
- » przejazd rowerowy na ul. Saperska na wysokości przedszkola i pierwszego wieżowca nr 10

Uwaga! Nie dotyczy to sytuacji, w której rowerzysta już znajduje się na przejeździe!

Jeździsz rowerem? Poruszasz się samochodem? Dbajmy o siebie nawzajem!

Jako urząd inwestujemy w ścieżki rowerowe, remontujemy chodniki i naprawiamy drogi. Staramy się by przestrzeń wspólna była dla wszystkich przyjazna i bezpieczna. Jednak bardzo dużo zależy również od Was samych.

Drogi kierowco!

Więcej rowerzystów, to więcej miejsca dla Twojego auta, czystsze powietrze i mniej korków. Pamiętaj:

- » wyprzedzaj rowerzystę w odległości minimum 1 metra,
- » spójrz w prawe lustro skracając w prawo, w szczególności gdy skręcasz na tzw. zielonej strzałce,
- » jezdnia jest wspólna dla wszystkich,
- » włączając się do ruchu pamiętaj, że rowerzyści też jeżdżą szybko,
- » wychodząc z samochodu zawsze spójrz za siebie czy właśnie nie mijają Ciebie rowerzysta,
- » zbliżając się do rowerzysty nie trąb, bo może go to wystraszyć i wytrącić z toru jazdy,
- » nie parkuj na chodniku i na drodze dla rowerów, ich nawierzchnia nie jest dostosowana do takich obciążeń.

Drogi rowerzysto!

Dziękujemy, że wybrałeś rower. Rowerem dotrzesz szybko z punktu A do B. To dobry i ekologiczny środek transportu.

Mamy dla Was kilka rad:

- » miejsce roweru jest na jezdni, nie na chodniku,
- » na jezdni wyraźnie sygnalizuj swoje zamiary, aby inni widzieli, co zamierzasz zrobić,
- » szukaj kontaktu wzrokowego z innymi uczest-

nikami ruchu, by upewnić się, że zostałeś zauważony,

- » przestrzegaj przepisów,
- » szanuj pieszych,
- » nie jeźdź przy samym krawężniku i blisko parkujących samochodów,
- » zadbaj o własną widoczność – pamiętaj o prawidłowym oświetleniu roweru

Mijając wolno jadące lub stojące w korku samochody pamiętaj, że niektórzy kierowcy mogą Cię nie zauważyć. Upewnij się, że masz wystarczająco dużo miejsca na przejazd. W przeciwnym przypadku ryzykujesz spotkaniem z otwartymi drzwiami.

Rowerzysto pamiętaj!

Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

- » Opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;
- » Szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów;
- » Warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła).” (art. 33 ustawy Prawo o ruchu drogowym)

Poruszając się chodnikiem lub w strefie dla pieszych pamiętaj, że pieszy ma tam zawsze pierwszeństwo! Jeźdź powoli i zachowaj szczególną ostrożność.

Inny kierowca pomógł Ci włączyć się do ruchu, a pieszy podzielił się przestrzenią na chodniku? Uśmiechnij się, podziękuj. Z pewnością ktoś kiedyś Ci się odwzajemni.

USTAWA PRAWO O RUCHU DROGOWYM

ART. 25

ZACHOWANIE KIERUJĄCEGO NA SKRZYŻOWANIU

1.) Kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i **ustąpić pierwszeństwa** pojazdowi nadjeżdżającemu z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo – także jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającemu w prawo.

ART. 27

ZACHOWANIE KIERUJĄCEGO PRZED I NA PRZEJEZDZIE DLA ROWERYSTÓW

1a.) Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i **ustąpić pierwszeństwa** rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić.

189 ZDARZEŃ DROGOWYCH

W okresie 2007-2019 w Tczewie było 189 zdarzeń drogowych z udziałem rowerzystów. Większość z nich było z winy kierującego samochodem. Najczęstszym (70%) powodem zdarzeń było **nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu**.

POWSZECHNY SPIS ROLNY

1 września - 30 listopada 2020 r.

Spiszmy się, jak na rolników przystało!

To największe badanie statystyczne dotyczące rolnictwa, które zostanie przeprowadzone również we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Udział w spisie jest obowiązkowy i obejmuje wszystkie gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą.

Spisz się samodzielnie przez Internet!

To **podstawowa** i najwygodniejsza forma spisu. Na stronie internetowej www.spisrolny.gov.pl zamieszczony zostanie elektroniczny formularz oraz jego szczegółowa instrukcja wypełniania.

Masz trudności z obsługą Internetu? Poproś o pomoc. Jeśli nie czujesz się wystarczająco pewnie, poruszając się po Internecie, poproś o pomoc młodsze pokolenie – dzieci lub wnuki, albo swojego sołtysa, wójta, burmistrza.

Nie masz dostępu do Internetu? Skontaktuj się ze swoim urzędem gminy.

Czemu służy spis?

Spis umożliwi zebranie aktualnych danych dotyczących polskiego rolnictwa, wielkości gospodarstw, upraw i hodowli, poziomu zmechanizowania oraz jakości życia.

Dzięki przekazanim informacjom będzie możliwe opisanie zmian, jakie zaszły w polskim rolnictwie od ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. Analiza danych pozwoli również na zaplanowanie środków finansowych na inwestycje lokalne i ogólnokrajowe.

Bezpieczeństwo danych

Bezpieczeństwo danych zapewnia ustawa. Dostęp do danych zebranych w spisie posiadają wyłącznie upoważnione służby statystyczne.

Informacje są poufne i podlegają szczególnej ochronie. Natychmiast po przekazaniu dane są anonimizowane, tak by nie była możliwa identyfikacja poszczególnych osób i gospodarstw rolnych. Dane posłużą jedynie do analiz mających ustalić sytuację polskiego rolnictwa oraz mieszkańców terenów wiejskich.

www.spisrolny.gov.pl

Jakie dane będą zbierane?

Informacje będą dotyczyły dwóch okresów. **Z jednej strony pytania będą odnosić się do stanu z 1 czerwca 2020 r.:**

- prowadzenia działalności rolniczej,
- użytkowania gruntów,
- powierzchni zasiewów,
- pogłowia zwierząt gospodarskich,
- ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Z drugiej strony będą odnosić się do 12 miesięcy poprzedzających 1 czerwca br.:

- struktury dochodów gospodarstwa domowego,
- prowadzenia działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym,
- aktywności ekonomicznej,
- zużycia nawozów.

Tylko w sytuacji, gdy nie będziesz miał możliwości dokonania spisu przez Internet, rachmistrz statystyczny przeprowadzi wywiad telefoniczny lub odwiedzi Ciebie w domu.

